Novinky spod Hradiska

Štvrťročník pre obyvateľov obce Nemecká

ročník XIV. číslo 3/november 2020

Po Dušičkách

Sviatok všetkých svätých a Dušičky mali v tomto roku nevšedný ráz. Vinou pandémie sa väčšina z nás návštevy cintorína v zaužívanom čase musela zriecť. Aj vydanie jesenného čísla našich Noviniek spod Hradiska sa z tohto dôvodu oneskorilo a k čitateľom sa dostáva až po uplynutí jesenných sviatkov.

Pred časom som v rozhlase zachytil rozprávanie vyše deväťdesiatročnej pamätníčky z Litavy. S nevôľou hodnotila, že ľudia hroby pozakladajú všetkým možným a počas návštevy cintorínov sú príliš hluční, *trkocú o kadečom* a ticho na pokoj a modlitbu chýba. Uvedomil som si, že u nás to na Všechsvätých zvykne vyzerať podobne. Okázalej výzdobe hrobov niekedy venujeme príliš veľkú pozornosť. Akoby nestačila jednoduchá kytička s kahančekom, stíšenie a skromná spomienka s modlitbou. Pokojnejšia atmosféra sa v záhradách zomrelých rozhostí zvyčajne až večer. Možno práve preto ich niektorí zvykneme navštevovať po zotmení.

Tohto roku bol na našich cintorínoch až priveľký pokoj. Mnohé, najmä mestské cintoríny mali dokonca zavreté brány. Väčšine z nás to nebolo po vôli. Ale aspoň sme mali možnosť presvedčiť sa, že spomienok a modlitieb sme schopní hocikde a hocikedy. Podstatné je, aby sme mali pokoj v duši.

Martin Lokša

Náhrobník zo začiatku 20. storočia na cintoríne v Zámostí
Foto Martin Lokša

Príhovor starostu

Vážení spoluobčania,
naša obec, spoločnosť, my všetci v súčasnosti prechádzame veľmi neistým obdobím. Prežívame mimoriadnu situáciu vyvolanú druhou pandemickou vlnou ochorenia COVID-19. Naša vláda prijíma celý rad obmedzujúcich opatrení, ktoré majú eliminovať jeho šírenie. Viem, že niektoré z týchto opatrení sa nám nepáčia. Viem, že niektorí z nás s nimi nesúhlasia. Len ten, kto zažil dôsledky ochorenia priamo alebo prostredníctvom svojich blízkych, dokáže pochopiť, aké je ich dodržiavanie dôležité. Situácia je vážna, preto vás prosím o vzájomný rešpekt a disciplínu. Svojou zodpovednosťou pomôžete svojim blízkym, chorým a seniorom, no v neposlednom rade všetkým, ktorí v tejto ťažkej situácii zabezpečujú chod krajiny a spoločnosti. Preto vás žiadam o vzájomnú toleranciu, no na druhej strane aj o zvýšenú všímavosť voči svojmu okoliu, aby sme vedeli identifikovať najmä problémy našich susedov – seniorov a podať im pomocnú ruku v pravý čas.

Aby toho nebolo málo, v týždni od 12. do 16. októbra sme v dôsledku nadmerných zrážok „hasili“ ďalšiu mimoriadnu situáciu. V noci z 12. na 13. októbra sa vyliali potoky aj Hron v miestnych častiach Zámostie a Dubová. Vplyvom ochladenia začal padať ťažký mokrý sneh, ktorý spôsobil vyvracanie a lámanie stromov a porastov v celej našej obci. Len vďaka včasnému zásahu členov dobrovoľného hasičského zboru našej obce, zamestnancov obecného úradu a dobrovoľníkov nedošlo k veľkým škodám na zdraví a majetku. Podotýkam, že všetci sa angažovali vo svojom voľnom čase, bez nároku na odmenu a riskujúc vlastné zdravie. Za to všetko im patrí veľká vďaka a úcta. Za invektívne vyjadrenia niektorých našich spoluobčanov sa hanbím.

Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých – Dušičky sú za nami. Tento rok sme prvé novembrové dni prežívali inak, ako sme zvyknutí. Mnohí sme spomienky na blízkych rozžiarili zapálenou sviecou v tichu našich domácností, väčšina z nás absolvovala celoplošné testovanie na COVID-19. Prosím, vyhlásené opatrenia dodržujme aj naďalej.

Branislav Čižmárik

Zasadnutia obecného zastupiteľstva v skratke

Obecné zastupiteľstvo obce Nemecká od uzávierky posledného vydania obecných novín zasadalo len raz, a to 24. septembra 2020.

Schválenie nového VZN-ka

Obecné zastupiteľstvo schválilo nové všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 4/2020 o poskytnutí sociálnej služby a výške úhrady za sociálnu službu v dennom stacionári. Dôvodom jeho vypracovania bolo zvýšenie stravného.

Návratná finančná výpomoc od štátu

Obecné zastupiteľstvo schválilo prijatie návratnej finančnej výpomoci (pôžičky) na kompenzáciu výpadku príjmov z podielových daní v roku 2020. Zároveň odporučilo starostovi obce požiadať Ministerstvo financií Slovenskej republiky o jej poskytnutie maximálne do výšky 35 065 eur. Hlavný kontrolór obce predložil *Správu o výsledku kontroly dodržania podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania*, ktorá je povinnou prílohou žiadosti.

Voľba nového kontrolóra

Keďže hlavnému kontrolórovi obce Nemecká končí funkčné obdobie, obecné zastupiteľstvo vyhlásilo výberové konanie na túto funkciu. Určilo úväzok kontrolóra, stanovilo náležitosti súvisiace s prihláškou a určilo termín odovzdania prihlášok. Zriadilo aj komisiu, ktorá posúdi úplnosť doručených prihlášok, a obecnému úradu uložilo zabezpečiť zverejnenie voľby.

Upozornenie prokurátora

Starosta obce informoval, že obci bolo doručené upozornenie, v ktorom prokurátor poukázal na porušenie ustanovení zákona o veterinárnej starostlivosti. Obec totiž nemala uzavretú zmluvu súvisiacu s umiestňovaním odchytených túlavých a zabehnutých zvierat. Táto úloha bola splnená v termíne pred zasadnutím obecného zastupiteľstva.

Príspevok pre talenty

Obec v súlade s VZN č. 2/2020 o poskytovaní finančného príspevku na vzdelávanie a pre mladé talenty obce Nemecká poskytla jednorazový finančný príspevok pre 15 žiakov, ktorí v školskom roku 2020/2021 nastúpili do 1. ročníka základnej školy v Nemeckej. Príspevok vo výške 450 eur (30 eur na žiaka) bol poukázaný na účet Základnej školy s materskou školou v Nemeckej.

Ján Turčan, poslanec obecného zastupiteľstva

Tohtoročný týždňa dobrovoľníctva prebiehal od 16. do 22. septembra 2020. Do dobrovoľníckych aktivít sa – tak ako každý rok – zapojili aj zamestnanci nášho obecného úradu. Vo štvrtok 17. septembra pomáhali v záhrade Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Hron v Dubovej. Skrášlili skalku a zo stromov orezali suché konáre. Obyvatelia a zamestnanci domova ich srdečne privítali a poskytli im náradie na prácu.

Kvalita našej vody

Voda je jedným zo základných prírodných zdrojov. Každý človek bez ohľadu na stupeň rozvoja a jeho sociálne a ekonomické podmienky má právo na pitnú vodu dobrej kvality, pri zachovaní hydrologických, biologických a chemických ekosystémov. Prístup ku kvalitnej pitnej vode patrí v európskom regióne k ***bežným*** *požiadavkám obyvateľov*. Toľko citát z dokumentu *Plán rozvoja verejných vodovodov pre územie Banskobystrického kraja* od dodávateľa pitnej vody v našej obci – Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s., Banská Bystrica.

Čím ďalej tým častejšie sa vyskytujú prípady odstavovania dodávky pitnej vody z dôvodu porúch na prívodných potrubiach. K zhoršovaniu kvality dodávanej vody dochádza najmä pri dlhotrvajúcich dažďoch, ale aj v dôsledku chemického pôsobenia vody na staré oceľové potrubia verejných vodovodov a prípojok. K najčastejšie prekračovaným ukazovateľom patrí farba, zákal, obsah železa, mangánu a mikrobiologické ukazovatele. Tieto problémy sa dajú vyriešiť investičnou výstavbou, teda výmenou rozvodných potrubí.

Vzhľadom na pretrvávajúce problémy a podnety od občanov sme sa rozhodli pravidelne kontrolovať kvalitu dodávanej pitnej vody v našej obci prostredníctvom nezávislej akreditovanej spoločnosti. Výsledky rozborov budeme pravidelne zverejňovať v našich novinkách i na webovej stránke obce.

Aktuálny odber bol zrealizovaný 1. októbra 2020. Výsledky meraní mikrobiologických, biologických, fyzikálnych a chemických parametrov boli v súlade s limitnými hodnotami ukazovateľov kvality vody podľa Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 247/2017, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody a kontrole jej kvality. Podrobnosti sú uvedené v nasledovných tabuľkách.

Branislav Čižmárik, starosta obce

Mikrobiologické skúšky

Parameter	Jednotka	Povolená hodnota	Výsledok merania	Neistota merania*	Skúšobná metóda /Odchýlka z postupu	H	SL	TS
Escherichia coli	KTJ / 100 ml	m 0	0	-	STN EN ISO 9308-1:2015	V	-	SA
Koliformné baktérie	KTJ / 100 ml	m 0	0	-	STN EN ISO 9308-1:2015	V	-	SA
Enterokoky	KTJ / 100 ml	m 0	0	-	STN EN ISO 7899-2	V	-	SA
Kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C	KTJ / ml	m $2x10^2$	0	-	STN EN ISO 6222	V	-	SA
Kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C	KTJ / ml	m 50	0	-	STN EN ISO 6222	V	-	SA
Vláknité baktérie okrem Fe a Mn baktérií	jedince/ml	m 0	0	-	STN 75 7711	V	-	SA
Mikromycéty	jedince/ml	m 0	0	-	STN 75 7711	V	-	SA
Živé organizmy	jedince/ml	m 0	0	-	STN 75 7711	V	-	SA
Mŕtve organizmy	jedince/ml	m 30	0	-	STN 75 7711	V	-	SA
Železité a mangánové baktérie	%	m 10	0	-	STN 75 7711, STN 75 7712	V	-	SA
Abiosestón	%	m 10	1	29%	STN 75 7712	V	-	SA

Fyzikálne a chemické skúšky

Parameter	Jednotka	Povolená hodnota	Výsledok merania	Neistota merania*	Princíp	Skúšobná metóda /Odchýlka z postupu	H	SL	TS
Absorbancia (254 nm, 1 cm)	-	max. 0,080	0,010	3%	S	ŠPP INO.M.154	V	-	SA
Farba	mg / l	max. 20,00	<2,00	-	S	ŠPP INO.M.051	V	-	SA
Zákal	FNU	max. 5	0,2	2%	NEP	ŠPP INO.M.052	V	-	SA
Vápnik	mg / l	min.30,0	32,4	6%	AES-ICP	STN EN ISO 11885	V	TR	A
Vápnik a horčík	mmol/l	1,1 - 5,0	1,1	-	VYP	LS-PP-CH-67	V	TR	N
Dusičnany	mg / l	max. 50	2,38	10%	IC-UV	LS-PP-CH-80	V	TR	A
Dusitany	mg / l	max. 0,5	<0,026	-	IC-UV	LS-PP-CH-80	V	TR	A
Železo	mg / l	max. 0,20	0,099	22%	AES-ICP	STN EN ISO 11885	V	TR	A
Chemická spotreba kyslíka manganistanom	mg / l	max. 3,0	<0,50	-	TIT	LS-PP-CH-5	V	TR	A
Horčík	mg / l	max. 125	6,2	6%	AES-ICP	STN EN ISO 11885	V	TR	A
Mangán	µg / l	max. 50,0	<5,0	-	AES-ICP	STN EN ISO 11885	V	TR	A
Amónne ióny	mg / l	max. 0,50	0,020	20%	UV/VIS	STN ISO 7150-1	V	TR	A
pH	bez jedn.	6,5 - 9,5	7,42	0,06	POT	STN EN ISO 10523	V	TR	A
Vodivosť pri 20°C	mS/m	max. 125	16,9	6%	KON	LS-PP-CH-17	V	TR	A
Chlór voľný	mg / l	max. 0,3	0,07	20%	S	ŠPP INO.M.070/B (TM)	V	NZ	A

Princíp

AES-ICP	atómová emisná spektrometria s indukčne viazanou plazmou
IC-UV	iónová chromatografia ultrafialová
NEP	nefelometria
S	spektrofotometria
TIT	titrácia
UV/VIS	ultrafialová viditeľná spektrofotometria
KON	konduktometria
VYP	výpočet
SA	senzorická analýza
POT	potenciometria

Vysvetlivky:

H - hodnotenie
V - vyhovuje
NE - nevyhovuje
ŠPP, LS-PP-CH - štandardný pracovný postup
ND - danou metódou nedetekovateľné
KTJ - kolóniu tvoriaca jednotka
NM - nevyhnutné množstvo

TS - typ skúšky
(A) - akreditovaný odber
A - akreditovaná skúška vykonaná vo vlastnom skúšobnom laboratóriu
N - neakreditovaná skúška vykonaná vo vlastnom skúšobnom laboratóriu
SA - akreditovaná skúška vykonaná subdodávateľsky
SN - neakreditovaná skúška vykonaná subdodávateľsky
TM - skúšanie mimo laboratória u zákazníka

m - najvyššia povolená hodnota pri jednovzorkovom hodnotení
M, c - "M" je najvyššia povolená hodnota pre počet vzoriek "c" z 5 pri päťvzorkovom hodnotení
* - rozšírená neistota určená s koeficientom rozšírenia k=2 (s pravdepodobnosťou 95%), nezahrňuje neistotu vzorkovania.
- rozšírená neistota uvedená v jednotkách meraného ukazovateľa vyjadruje neistotu k výsledku merania.
- rozšírená neistota uvedená v % vyjadruje neistotu z výsledku merania.
SL - laboratórium vykonávajúce skúšku: BA-Bratislava, NZ-Nové Zámky, PN-Piešťany, TR-Turčianske Teplice, RK-Ružomberok, TV-Trebišov

O stavebných investíciách v obci

Rozhovor so starostom Branislavom Čižmárikom

V jedno zamračené a daždivé októbrové popoludnie som zašiel za naším starostom Branislavom Čižmárikom, aby sme sa pozhovárali o nedávnych, prebiehajúcich aj plánovaných stavebných akciách v našej obci. Pochmúrnu náladu z počasia zlepšilo srdečné prijatie na obecnom úrade. Najviac ma zaujímali investície týkajúce sa hasičskej zbrojnice a kultúrneho domu.

Začiatkom leta mohli naši občania zaregistrovať stavebný ruch v hasičskej zbrojnici. Čo sa tam deje a prečo?

K rekonštrukcii hasičskej zbrojnice sme pristúpili hlavne z toho dôvodu, aby sme členom hasičského zboru zlepšili podmienky v jej priestoroch. Chýbali sociálne zariadenia, prívod vody a nebolo tam ani poriadne kúrenie, z čoho vyplývali problémy s udržiavaním hasičskej techniky najmä v zimných mesiacoch. V zbrojnici teda pribudli sociálne zariadenia so sprchou a šatňa. Popritom sme prikročili aj k rekonštrukcii priestorov zasadačky nad hasičskou zbrojnicou. S ohľadom na zmenu stavebných noriem došlo k výmene okien, dverí a do začiatku vykurovacej sezóny chceme stihnúť realizáciu plynového vykurovania v celom objekte. V priebehu prác „vyskočili“ aj ďalšie problémy, takže bolo treba napríklad nanovo vystierkovať zasadačku. Tieto práce boli zrealizované nad rámec pôvodnej dohody.

Rekonštrukčné práce sa začali v júni a mali byť ukončené ku koncu augusta. Sklz zapríčinil výpadok zamestnancov v súvislosti s pandémiou, no aj nedodržiavanie pracovnej disciplíny zo strany dodávateľa stavebných prác. Momentálne je problémom pripojenie prízemných priestorov zbrojnice na kanalizáciu. To by sa malo v krátkom čase vyriešiť a podľa posledných dohôd s dodávateľskou firmou by rekonštrukcia mala byť ukončená do konca októbra.

Z akých prostriedkov boli financované tieto úpravy?

Zareagovali sme na výzvu, ktorú vyhlásilo Ministerstvo vnútra SR. Dostali sme dotáciu vo výške 30-tisíc eur, obec sa na prácach podieľa vlastnými prostriedkami vo výške 5 percent. Ostatné potrebné rekonštrukcie plánujeme zrealizovať v druhej etape, ktorá bude hradená z ďalšieho balíka dotačných finančných prostriedkov.

Boľavým problémom našej obce, ktorý trvá už niekoľko desaťročí, je stav kultúrneho domu.

V súčasnosti prebiehajú jednania súvisiace s posúdením technického stavu tejto stavby. V rámci príprav projektovej dokumentácie na jej rekonštrukciu bol najprv urobený hrubý náčrt, aby sme vedeli, koľko nás celá akcia bude stáť. Pri podrobnejšej analýze, ktorú na našu objednávku zrealizovala stavebná firma, sa ukázalo, že budova je v súvislosti s jej aktuálnym využívaním dosť nebezpečná a jej rekonštrukcia by obec stála veľké peniaze. Momentálne sa pripravuje štúdia, ktorá predpokladá rekonštrukciu objektu a postavenie novej dvojpodlažnej budovy na tom istom mieste. O ďalšom osude kultúrneho domu rozhodne v blízkom čase obecné zastupiteľstvo, a to na základe znaleckých posudkov a našich finančných možností. Diskusia na túto tému prebieha už niekoľko mesiacov.

Aký je najväčší problém tejto stavby?

Predmetom posudzovania sú najmä obvodové múry, ktoré sú v dôsledku absencie izolácie dlhodobo podmáčané a podľa znaleckého posudku by neuniesli ďalšiu záťaž v podobe nadstavby. Ak by sme chceli zachovať múry, musela by sa urobiť hydroizolácia pod celou budovou, čo stojí veľké finančné prostriedky. Sondy do základov, do múrov a do dreva na krove ukázali, že vyššie investície do objektu v takom porušenom stave by neboli efektívne. Výhodnejšie, hospodárnejšie a efektívnejšie s ohľadom na budúcnosť je postaviť novú budovu. Išlo by o perspektívnejšie riešenie aj z toho hľadiska, že by sme novostavbu vedeli prispôsobiť aktuálnym potrebám. Nad spoločenskou sálou by mohli vzniknúť moderné priestory pre ambulancie, ale aj na komerčné využitie. Momentálne síce máme veľa obecných budov, ale ani jedna priestorovo a hygienicky nevyhovuje súčasným normám pre zdravotnícke zariadenie. Vystáva aj potreba zriadiť v blízkosti parkovisko, na ktoré by sa dala využiť cesta smerujúca od kultúrneho domu na Ulicu SNP aj s blízkym nevyužitým ostrovčekom.

Ako bude nový alebo rekonštruovaný priestor prispôsobený na účely kultúrnych aktivít?

Uvažujeme o mobilnom javisku, ktoré by sa dalo v prípade potreby demontovať, aby sa zväčšila plocha sály. Vstup na pódium z vedľajšej prístavby by zostal zachovaný. Úroveň javiska by sa o niečo znížila, aby sa zlepšil výhľad divákov z prvých radov. Sálu by presvetlilo zvýšenie stropu.

Z akých zdrojov bude financovaná táto druhá etapa rekonštrukcie, respektíve novostavba?

Druhú etapu chceme financovať jednak z ušetrených peňazí, teda z vlastných zdrojov, jednak budeme sledovať výzvy a uchádzať sa o podporu prostredníctvom projektov. Zvyšné prostriedky doplníme prostredníctvom bankového úveru.

Aké sú ďalšie investičné plány obce na najbližšie obdobie?

V tejto dobe máme rozbehnutý aj projekt výstavby malej kompostárne pri čističke odpadových vôd. Na jej výstavbu sme geometrickým plánom oddelili vhodnú časť pozemku. Malá kompostáreň znamená, že v nej môže byť uskladnených do 100 ton materiálu. Mala by slúžiť na zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu z verejných priestranstiev, najmä rozdrvených konárov a trávy. Materiál sa uloží v dvoch zakládkach a prikryje sa geotextíliou. Masu treba pravidelne kontrolovať a prekladať, aby z nej do dvoch rokov vznikol kvalitný kompost. Takýto systém veľmi dobre funguje v mnohých iných obciach. Našu obec mimoriadne zaťažuje, keď nezodpovední občania ukladajú biologický odpad do zberných nádob a vyhýbajú sa aj triedeniu ostatných odpadov. Máme schválenú žiadosť na okresnom úrade, odbore životného prostredia, a povolenie na výstavbu. Predpokladám, že kompostáreň začne fungovať koncom októbra tohto roka.

K nejakým zmenám má dôjsť a v oblasti zberu komunálneho odpadu.

Výraznejšie zmeny čakáme v priebehu budúceho roka. Moderné zberové mechanizmy totiž budú prispôsobené na váženie odpadu, ale len v umelohmotných nádobách. Myslím, že používanie plechových nádob by malo byť zrušené do roku 2022, ani náš obecný úrad ich už neponúka na predaj. V nasledujúcom roku spúšťame zber biologicky rozložiteľného odpadu.

Najmä obyvatelia Mládežníckej ulice koncom leta zaznamenali ruch v zadných traktoch základnej školy.

Žiaľ, riešenie havarijného stavu komplexu školských budov patrí k našim častým a pravidelným starostiam. Pod priestormi, v ktorých je umiestnený denný stacionár, bola prepadnutá kanalizácia, preto sa momentálne kope vnútri objektu. Múr oddeľujúci zadné átriá od ulice bol vo veľmi porušenom stave, preto sme ho museli zbúrať a nahradiť novým, ktorý vyrástol práve v týchto dňoch. Okrem toho sa v tomto roku natierala aj školská strecha. V poslednom období prešiel rekonštrukciou aj dom smútku, kde sa ošetrila novým náterom strecha budovy. Natreli sa drevené podhľady, okná, dvere, vymaľovali sa vnútorné priestory. Doplnilo sa osvetlenie priestorov, vymenili sa svetelné zdroje za úsporné LED žiarovky, renovovala sa ambona. V dome služieb sme vymaľovali vnútorné priestory chodby, spoločenskej sály aj kuchyne.

Martin Lokša

Z činnosti denného stacionára

Počas letných mesiacov denný stacionár poskytoval ambulantnú sociálnu službu v obmedzenom režime. Z dôvodu zamedzenia šírenia koronavírusu v júni a v júli sme sa seniorom a mladým dospelým venovali oddelene. Pondelky a piatky boli vyhradené mladým. Stred týždňa patril našim starším klientom. Návštevy a spoločenské aktivity za účasti cudzích osôb boli v prvých dvoch mesiacoch zakázané a neskôr obmedzené. Ďalším odporúčaním bolo uprednostňovanie aktivít v exteriéri. V takto nastavených podmienkach sme sa rozhodli aktivizovať mladých dospelých a v letnom období sme pre nich zorganizovali niekoľko krátkych výletov v blízkom okolí. Najdlhší bol júlový výlet vlakom na Ľupčiansky hrad. V tomto mesiaci sme začali spolupracovať s organizáciou Misericordia v Brezne, ktorá poskytuje niekoľko druhov sociálnych služieb, medzi nimi aj služby špeciálneho pedagóga pre ľudí s mentálnym postihnutím. Jedenkrát v týždni navštevujeme toto zariadenie s našimi mladými, kde pod odborným vedením špeciálneho pedagóga Erika Remeňa trávia dopoludnie zmysluplnými, na sebarozvoj zameranými činnosťami. Túto spoluprácu považujeme za veľký prínos, pretože prostredníctvom nej sa rozšíril okruh sociálnych kontaktov našich klientov.

Pre seniorov bolo leto v dennom stacionári pokojné, hoci možno chudobnejšie na spoločenské aktivity, ktoré zvykneme organizovať v spolupráci s inými inštitúciami. Napriek tomu nebolo nudné a dni strávené na Školskej ulici sme strávili zmysluplne. V teplom období sme tradične využívali tieň blízkych smrekov. V ich tichej prítomnosti sa uskutočnil Deň piknikov, opekačka, Vtipnejší vyhráva či Hviezdoslavov Kubín. Prechádzkou na cintorín v Dubovej sme si uctili pamiatku zosnulých klientov, ale aj blízkych príbuzných a priateľov, ktorí odpočívajú na tomto mieste.

Naplánovanému športovému dňu neprialo počasie, a tak sa súťažilo v interiéri. Disciplín bolo veľa, boli zaujímavé a niektoré aj netradičné: nosenie vajíčka na lyžici, triedenie gombíkov na čas, namotávanie špagátu, bedmintonová streľba na cieľ, petang, hod loptičkou na terč, hod zemiakom do vedra, hod krúžkom na cieľ a kolky. Súťažilo sa v duchu hesla *Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa* a diplom dostal každý účastník. V rovnakom duchu sa uskutočnila ochutnávka doma pripravených šalátov. Aj tento rok boli vynikajúce.

Letné ikebany boli na pláne v auguste. Vznikli skutočne krásne aranžmány, ktoré ozdobili stoly komunitnej kaviarne, kde nám mladí dospelí po dlhej dobe pripravili kávu a pohostili nás koláčikom.

Zaujímavou skúsenosťou bolo školenie civilnej obrany zamerané na preventívne opatrenia a riešenia krízových situácií, ktoré viedla pracovníčka obecného úradu Monika Klačanová. Brali sme ho vážne, ale na niektorých vzniknutých situáciách sme sa aj pobavili.

Každoročné biatlonové preteky na strelnici pod Šimáňom sa tento rok uskutočnili aj s našou účasťou. Zámerom bolo prezentovať našu činnosť aj výrobky. Za dobrovoľný príspevok sme ponúkali pečené i nepečené koláče, ako aj vychýrené pagáče Anky Sojakovej. Na príprave sa podieľali takmer všetci klienti nášho stacionára. Vyrábali voňavú levanduľovú soľ, balili mydielka, piekli a zdobili perníky. Najmenších účastníkov v cieli čakali naše banániky v čokoláde. Zvláštne poďakovanie patrí tým našim klientkam, ktoré boli ochotné pripraviť maškrty aj doma vo svojom voľnom čase.

Na záver chcem pár viet venovať udalosti, na ktorú sme sa veľmi tešili niekoľko mesiacov.Vďaka miestnej organizácii jednoty dôchodcov v Predajnej sme mohli v závere septembra navštíviť pútnické miesto Staré Hory. Počas cesty autobusom nám pani Zdenka Peťková z jednoty dôchodcov porozprávala o histórii tohto miesta. Počasie bolo premenlivé a počas obeda, ktorý sme mali rezervovaný v miestnej reštaurácii, sa výdatne rozpršalo. Ako však začal výstup k soche Panny Márie na Studničke, dážď ustal. Pre istotu sme mali so sebou aj dva invalidné vozíky, no neboli nám treba, vyšli aj zišli sme po vlastných nohách. Po večernej omši v starohorskom kostole sme o siedmej večer plní dojmov odchádzali domov.

Renáta Liptaiová

Príhovor predsedu miestnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska k členom miestnej organizácie

Prejavy úcty k starším sa tradične spájajú s mesiacom októbrom, ktorý sa aj u nás oslavuje kultúrnym a spoločenským podujatím. Táto významná tradícia by nikdy nemala zaniknúť, lebo úcta je kľúčovou podmienkou zachovania ľudskosti v spoločnosti a dôležitým prvkom premien sveta k lepšiemu.

V tomto náročnom roku sa vám prihováram aspoň takouto formou, aby som vyjadril úprimnú lásku, vďaku a hlbokú úctu, ktorú v tejto chvíli chcem vzdať všetkým vašim dňom prežitým počas neľahkých rokov.

S plynutím času dochádza v živote človeka k jeho postupnej zmene. Nielenže sa striebrom poprášili naše vlasy, ale sme bohatší najmä o životné skúsenosti, ktoré môžeme pokladať za vysokú školu života. Múdrosť nie je v tom, koľko človek vie sám pre seba, ale v tom, ako vie svoju múdrosť odovzdať iným. Šťastie nespočíva len v jeho spokojnosti, ale aj v tom, koľko ľudí urobil šťastnými. A nakoniec – veľkosť človeka nespočíva v jeho sláve, ale vo výsledkoch jeho práce a v morálke.

Seniori mi azda dajú za pravdu, ak zdôrazním, že by privítali hoci nepatrné, no úprimné zrnko úcty od svojho okolia, ktoré im v každodennom živote stále chýba. Lebo prejav rešpektu poteší každého a rozjasní aj vráskavú tvár starého, unaveného človeka.

Ľudia nad 60 rokov tvoria nielen značnú časť obyvateľstva Slovenskej republiky, ale i celej Európskej únie. Nielen preto si táto časť obyvateľstva zaslúži náležitú pozornosť.

Na lazoch u Halgašov v roku 1997
Foto Martin Lokša

Milí seniori, aj vy ste sa podieľali na tvorbe hodnôt a príležitostí pre dnešnú mladšiu, mladú i najmladšiu generáciu. Je potrebné, aby sme v súčasnosti všetci spolu hľadali formy a možnosti vzájomného spolužitia. Aby sa zmenila filozofia ľudskej komunity, v ktorej pojem starý vyznieva negatívne a mladý pozitívne. Aby si boli všetci rovní v dôstojnosti a v právach, a to vo všetkých oblastiach života. Právom očakávame otvorenejší a integrujúcejší prístup spoločnosti, ktorej sme súčasťou a pre ktorú sme nenahraditeľným zdrojom poznania, hodnôt a skúseností. Je potrebné prijať a realizovať komplexné opatrenia, ktorých výsledkom bude zlepšenie kvality života starších ľudí.

Viem, že vyjadrovať vďačnosť iba slovami nestačí. Úcta, láska, porozumenie, tolerantnosť a uznanie autority starších by sa mali odzrkadľovať v každodennom živote. Rok 2020 je pre nás po dlhšom čase zložitým a náročným obdobím. V januári a februári prevládal v našich plánoch optimizmus a nadšenie pre činnosť v rozbiehajúcom sa roku. Ochorenie COVID-19 však vzápätí stoplo nielen naše aktivity. Nastúpila karanténa a s ňou mimoriadne prísne nariadenia.

V prvom štvrťroku 2020 popri karanténnych opatreniach v našom politicko-spoločenskom živote veľmi silne zarezonovali voľby poslancov do Národnej rady Slovenskej republiky. Priniesli mnoho zmien v osobnej i občianskej rovine aj v činnosti nášho občianskeho združenia. Keď čelní predstavitelia nášho štátu riešili v prvom rade naliehavé karanténne opatrenia, ústredie Jednoty dôchodcov Slovenska sa snažilo obracať ich pozornosť na dlhodobo riešené otázky sociálnej a zdravotnej starostlivosti o občanov našej krajiny, teda aj o nás seniorov.

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky Boris Kollár s Jednotou dôchodcov Slovenska podpísali 21. mája 2020 v reprezentačných priestoroch Bratislavského hradu Memorandum o porozumení a vzájomnej spolupráci. Jeho cieľom je vytvorenie pravidelnej, funkčnej komunikačnej platformy, ktorá bude slúžiť na operatívnu výmenu informácií týkajúcich sa oprávnených potrieb dôchodcov. Jej účelom je aj navrhovanie opatrení, ktoré prispejú k zlepšeniu životných podmienok seniorov ako v čase šírenia pandémie a platnosti mimoriadnych opatrení, tak aj v dlhodobom horizonte počas celého volebného obdobia.

Obidve strany sa dohodli na podpore medzigeneračnej solidarity, ale aj súčasných a budúcich benefitov. Patrí k nim bezplatné cestovanie seniorov vlakmi a autobusmi, zrušenie doplatkov za lieky, trinásty dôchodok, dotovanie relaxačno-liečebných pobytov, vydávanie časopisu Tretí vek, kultúrno-spoločenská činnosť a športovo-turistické podujatia.

Verme, že negatívne opatrenia, avizované v masmédiách, sa neuskutočnia. Navzájom si prajme skorý ústup epidémie, ktorá tak výrazne ochromila našu činnosť. Veď možnosť vzájomného stretávania sa pri rôznych záujmových činnostiach nám prinášala a iste aj v budúcnosti bude prinášať radosť, upevnenie priateľstva a vzájomnú podporu.

Všetkým seniorom zo srdca prajem, aby v kruhu svojich najdrahších a v kolektíve našej miestnej organizácie žili ešte veľa rokov v zdraví a v šťastí.

Zoltán Sojak, predseda MO JDS

Dôležité informácie pre rodičov detí materskej školy, rodičov žiakov základnej školy a širokú verejnosť počas trvania pandémie ochorenia COVID-19

Nový školský rok sa začal 2. septembra 2020 za prísnych hygienicko-epidemiologických podmienok v súlade s opatreniami Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Úradu verejného zdravotníctva SR. Opatrenia sa priebežne aktualizujú, v dôsledku čoho sa menia aj prevádzkové podmienky materskej a základnej školy, resp. školského klubu detí. Zákonní zástupcovia detí a žiakov našej školy sú o každej zmene informovaní prostredníctvom webového sídla školy, obecného rozhlasu a triednych učiteľov. V nasledujúcich riadkoch zhrniem len najdôležitejšie informácie platné k 12. októbru 2020.

Do budovy školy je zakázané vstupovať cudzím osobám. Pod cudzou osobou sa rozumie akákoľvek iná osoba okrem zamestnanca školy, žiaka základnej školy, dieťaťa materskej školy, jedného zákonného zástupcu, ktorý sprevádza dieťa materskej školy, a jedného zákonného zástupcu, ktorý preberá žiaka zo školského klubu v čase o 15.20 h (v iných časoch čaká zákonný zástupca pred hlavným vchodom). Vstup cudzích osôb do priestorov školy je možný len s výnimkou potvrdenou riaditeľkou školy a čestným prehlásením o bezinfekčnosti. Na komunikáciu externých osôb so školou odporúčame využívať dištančný spôsob komunikácie (telefonický, písomný, maily a pod.).

Do budovy školy nesmie vstúpiť nikto s príznakmi infekcie dýchacích ciest, ktoré by mohli zodpovedať známym príznakom COVID-19 (zvýšená telesná teplota, kašeľ, zvracanie, kožná vyrážka, hnačky, náhla strata chuti a čuchu, iný príznak akútnej infekcie dýchacích ciest), ako aj príznakom inej infekčnej choroby. Pri výskyte týchto symptómov u detí je potrebné telefonicky kontaktovať všeobecného lekára pre deti a dorast a následne triedneho učiteľa.

Zákonný zástupca zodpovedá za dodržiavanie hygienicko-epidemiologických opatrení pri príchode dieťaťa/žiaka do materskej/základnej školy, resp. do školského klubu detí, ako aj pri jeho odchode z týchto zariadení (nosenie rúšok, dodržiavanie odstupov, dezinfekcia rúk v zmysle aktuálnych opatrení Ústavu verejného zdravotníctva SR). Pre svoje dieťa zabezpečí každý deň minimálne dve rúška (náhradné rúško musí mať pri sebe pre prípad potreby) a jednorazové papierové vreckovky. Dodržiava pokyny riaditeľky školy, ktoré upravujú podmienky prevádzky materskej, základnej školy a školského klubu detí a o ktorých je informovaný prostredníctvom triedneho učiteľa. Po každom prerušení dochádzky dieťaťa/žiaka v trvaní viac ako troch po sebe nasledujúcich dní (vrátane víkendov a sviatkov) predkladá písomné vyhlásenie o bezinfekčnosti, ktoré je dostupné v priečinku pri hlavnom vchode do budovy alebo na webovej stránke školy. Pri prerušení dochádzky na viac ako 5 pracovných dní (víkendy a sviatky sa nezapočítavajú) z dôvodu akéhokoľvek ochorenia predkladá potvrdenie o chorobe vydané všeobecným lekárom pre deti a dorast. Počet podaných vyhlásení o bezinfekčnosti a potvrdení o chorobe nie je limitovaný.

V prípade, že je u dieťaťa/žiaka podozrenie alebo potvrdené ochorenie na COVID-19, zákonný zástupca o tejto situácii bezodkladne informuje triedneho učiteľa alebo riaditeľku školy. Povinnosťou zákonného zástupcu je aj bezodkladné nahlásenie karantény, ak bola dieťaťu/žiakovi nariadená lekárom všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast alebo miestne príslušným regionálnym hygienikom. Za týchto podmienok je dieťa/žiak zo školy vylúčené/-ý.

Ak v priebehu dňa dieťa/žiak vykazuje niektorý z možných príznakov COVID-19, zákonný zástupca je povinný bezodkladne si ho vyzdvihnúť pred hlavných vchodom školy. Následne zákonný zástupca telefonicky kontaktuje všeobecného lekára pre deti a dorast a potom triedneho učiteľa.

Rúško nosia deti materskej školy vo vnútorných priestoroch školskej budovy okrem svojej triedy, kde je jeho nosenie dôrazne odporúčané. Žiak základnej školy nosí rúško vo všetkých vnútorných priestoroch.

Do materskej/základnej školy prichádzajú deti/žiaci podľa vopred stanoveného časového rozpisu. Pred vstupom do budovy čakajú deti/žiaci a ich zákonní zástupcovia v dvojmetrových odstupoch tak, aby sa minimalizovalo ich zhromažďovanie a kontakt medzi osobami. **Do budovy školy vstupujú deti materskej školy v sprievode jedného zákonného zástupcu**, resp. splnomocnenej osoby, a v interných priestoroch školy sa zdržujú len nevyhnutný čas. **Žiaci základnej školy vstupujú do budovy jednotlivo a bez sprievodu zákonných zástupcov.** Deti/žiaci vstupujú do budovy školy po vykonaní ranného zdravotného filtra (meranie telesnej teploty), s prekrytými hornými dýchacími cestami rúškom a po vykonaní dezinfekcie rúk. Z materskej/základnej školy, resp. školského klubu detí, odchádzajú podľa vopred stanoveného časového rozpisu.

Na záver chcem všetkých zákonných zástupcov detí/žiakov materskej/základnej školy poprosiť o dôsledné dodržiavanie všetkých opatrení uvedených v tomto texte vrátane tých, o ktorých sú zákonní zástupcovia informovaní priebežne prostredníctvom svojich triednych učiteľov. Ďakujeme za spoluprácu.

Anna Petrášová, riaditeľka ZŠ s MŠ v Nemeckej

Naša škola sa zúčastnila na medzinárodnom meraní PISA 2018

V apríli 2018 sa pätnásťroční žiaci našej školy zúčastnili na realizácii hlavného merania PISA 2018. PISA (Program medzinárodného hodnotenia žiakov) je štúdia, ktorá zisťuje a na medzinárodnej úrovni porovnáva výsledky vzdelávania z pohľadu požiadaviek trhu práce. Výsledkom je informácia o tom, na akej úrovni títo žiaci zvládli osvojenie si zručností, ktoré sú v súčasnosti na celom svete považované za dôležité.

Štúdia, ktorú organizačne zabezpečuje a riadi OECD, sa primárne zameriava na hodnotenie čitateľskej, prírodovednej a matematickej gramotnosti žiakov ukončujúcich povinnú školskú dochádzku. Prostredníctvom čitateľskej gramotnosti sa testuje

porozumenie, používanie, zhodnotenie textov, uvažovanie o nich a zaangažovanosť čitateľa do čítania s cieľom dosahovania osobných cieľov, rozvíjania vlastných vedomostí a schopností a podieľania sa na živote spoločnosti. V matematickej gramotnosti sa meria schopnosť človeka vyjadriť, použiť a interpretovať matematiku v rôznych súvislostiach. Zahŕňa matematické myslenie, používanie matematických pojmov, postupov, faktov a nástrojov na opis, vysvetlenie alebo predpovedanie javu. Pomáha uvedomiť si, akú úlohu má matematika v reálnom svete, a na tomto základe správne posudzovať a rozhodovať sa tak, ako sa to vyžaduje od konštruktívneho, zaangažovaného a rozmýšľajúceho občana. Prírodovedná gramotnosť je schopnosť používať vedecké poznatky a vedecké myšlienky ako aktívny občan. Prírodovedne gramotný človek je schopný a ochotný vysvetliť javy vedeckým spôsobom (rozpoznať, ponúknuť a vyhodnotiť vysvetlenia širokej škály prírodných a technických javov), navrhnúť a vyhodnotiť prírodovedný výskum (opísať a zhodnotiť prírodovedný výskum a navrhnúť vedecký spôsob riešenia položených otázok) a interpretovať získané údaje a dôkazy vedeckým spôsobom (analyzovať a vyhodnotiť údaje, tvrdenia a argumenty v rôznych formách a vyvodiť primerané vedecké závery).

Od roku 2012 je do štúdie PISA zaradená aj finančná gramotnosť. Finančná gramotnosť je znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík, schopnosť, motivácia a sebadôvera jedinca využívať získané vedomosti s cieľom vykonávania efektívnych rozhodnutí v rôznych situáciách týkajúcich sa financií. Zámerom je zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti a umožniť im tak zapojenie sa do ekonomického života.

PISA sa realizuje v trojročných cykloch od roku 2000, pričom v roku 2003 prejavila záujem o tento typ spätnej väzby pre vzdelávací systém aj Slovenská republika. V roku 2018 sa do štúdie zapojilo približne 600 000 pätnásťročných žiakov zo 79 krajín alebo ekonomík. Na Slovensku sa testovania zúčastnilo približne 6 770 žiakov z 385 škôl. Žiaci vo všetkých zúčastnených krajinách vypĺňali dvojhodinový kognitívny test, ktorého výsledky boli doplnené dotazníkovým prieskumom. Ten si kládol za cieľ vysvetliť, ktoré z vybraných faktorov môžu vplývať na výkon žiakov. Sledoval sa predovšetkým vplyv socioekonomického zázemia žiaka (ESCS). V testovaní PISA 2018 pre krajiny OECD v priemere platí, že pri náraste indexu ESCS o 1 bod vzrastie výkon žiaka v čitateľskej gramotnosti o 37 bodov. Znamená to, že ak má žiak lepšie socioekonomické zázemie (materiálno-ekonomické podmienky), je predpoklad, že v testovaní dosiahne lepší výsledok. Pre Slovenskú republiku platí, že pri náraste indexu ESCS o 1 bod vzrastie výkon žiaka v čitateľskej gramotnosti až o 46 bodov. Prostredie, v ktorom žiak vyrastá, teda významne predurčuje jeho úspech v škole.

Výsledky merania PISA 2018 na Slovensku

Priemerné skóre žiakov na Slovensku v troch sledovaných oblastiach – čitateľská, prírodovedná a finančná gramotnosť – bolo pod priemerom krajín OECD, v matematike bol priemerný výkon žiakov na úrovni priemeru krajín OECD. Pre účely merania PISA a aj pre spracovanie výsledkov boli školy rozdelené podľa typov na 5 kategórií: základná škola, špeciálna základná škola, gymnázium (štvorročné a osemročné štúdium), stredná odborná škola (maturitný odbor alebo trieda), stredná odborná škola (nematuritný odbor alebo trieda).

Výsledky merania PISA v našej škole

Priemerné skóre žiakov našej školy v dvoch sledovaných oblastiach – čitateľská a prírodovedná gramotnosť – bolo pod priemerom krajín OECD, vo finančnej gramotnosti bolo na úrovni priemeru krajín OECD a v matematike bolo nad priemerom krajín OECD. Naši žiaci dosiahli v čitateľskej gramotnosti skóre 434, zatiaľ čo priemerný výkon žiakov základných škôl na Slovensku bol 421 a v krajinách OECD 487. V matematickej gramotnosti dosiahli naši žiaci skóre 492, pričom priemerný výkon žiakov základných škôl na Slovensku bol 456 a v krajinách OECD 489. Priemerný výkon našich žiakov v prírodovednej oblasti bol 467, zatiaľ čo priemerný výkon žiakov základných škôl na Slovensku bol 433 a v krajinách OECD 489. Vo finančnej gramotnosti bol priemerný výkon žiakov našej školy 505, pričom priemerný výkon žiakov základných škôl na Slovensku bol 448 a v krajinách OECD 505.

Upozornenie na záver

Na záver je potrebné upozorniť, že primárne zameranie štúdie PISA má podstatne širší rozmer, ako je hodnotenie výkonu jednotlivých škôl. Tomuto zámeru je prispôsobený aj proces administrácie a spracovania výsledkov (napr. žiak nerieši všetky testové úlohy, ale len úlohy v rámci jedného zo 78 testovacích modulov). Výsledok merania je preto potrebné vnímať ako výsledok vzdelávacieho systému ako celku, nie ako výsledok jednotlivých škôl či žiakov. Samotná metodika realizácie a spracovania výsledkov merania umožňuje tiež navzájom porovnávať výsledky žiakov jednotlivých krajín na medzinárodnej úrovni. Z uvedeného dôvodu je nutné nahliadať na prezentované výsledky školy s istou mierou opatrnosti. Pri posudzovaní výsledkov školy je potrebné brať do úvahy aj skutočnosť, že v štúdii PISA sa na testovaní zúčastňuje iba vybraná vzorka škôl a žiakov.

Poďakovanie

Na tomto mieste by som rada poďakovala školskej koordinátorke externých testovaní Mgr. Renáte Klimekovej za administráciu testovania, žiakom a aj ich rodičom za čas a ochotu spolupracovať a, samozrejme, všetkým učiteľom za ich dôslednú prácu vo výchove a vzdelávaní našich žiakov.

Tento príspevok vznikol na základe Správy PISA 2018 našej školy z júna 2020, ktorú vypracoval Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania SR.

Anna Petrášová,
riaditeľka ZŠ s MŠ v Nemeckej

Čo je nové v našej škôlke

Začiatok školského roka v materskej škole sa spája s obrovskou radosťou detí. Tešia sa, že opäť budú môcť tráviť čas so svojimi kamarátmi a hračkami v triede. Tento školský rok je však nezvyčajný a náročnejší oproti predchádzajúcim rokom. Našu škôlku navštevuje viac dvojročných detičiek, pre ktoré bola adaptácia na nové prostredie zo začiatku veľmi ťažká. A nielen pre nich. Rodičov a ich ratolesti prvé týždne sprevádzal smútok a plač, no vďaka šikovným pani učiteľkám to deťúrence zvládli na výbornú. Postupne sa učia nové veci a prostredie škôlky je im zo dňa na deň bližšie.

Sme veľmi vďačné, že ani momentálna spoločenská situácia neodradila rodičov, ktorí svoje deti zverili do našich rúk. Materská škola tak funguje v plnom počte troch tried. Ako učiteľky zariadenia s environmentálnym zameraním vieme, že deti predškolského veku sú voči všetkému navôkol vnímavejšie ako dospelí. Čím skôr začneme pozitívne formovať ich vzťah k prírode, tým skôr dosiahneme cieľ, ktorý je zameraný na vedenie ich osobností k uvedomovaniu si hodnoty prírodného prostredia pre ľudstvo. Učíme ich prírodu milovať a mať k nej úctu.

Celý september sme venovali pestrým činnostiam, ktoré deti priamo vtiahli do prírody, do jej reálneho spoznávania. Prírodné prostredie zažívali ako priestor na objavovanie nových vecí, hry a relaxáciu. Z rôznorodých prírodnín predškoláci tvorili

Ochutnávka ovocia – najmenší

Zber šípok – „stredniaci“

Vlastnoručne vyrobený šarkan

nádherné mandaly. Zbierali jabĺčka, ktoré spolu s pani učiteľkami spracovali a skonzumovali. Všetci sa potešili sladkému jablkovému muštu, sušeným jablkám i hruškám či zdravej cviklovej šťave. Radosť detí znásobilo pitie šípkového čaju z vlastnoručne nazbieraných šípok. Chceme, aby deti vnímali prírodu všetkými zmyslami a za každého počasia. Staršie deti neodradí ani dážď a rady si vychutnávajú mláky a pobyt na čerstvom vzduchu.

Uvedomujeme si, že prežívame neľahké obdobie, no treba myslieť pozitívne. Aj preto sme si pripravili projekt pod názvom *Zatancuj si so mnou!* Jeho cieľom je navzájom spojiť rodičov, ich deti a nás učiteľky. Ako? Prostredníctvom tanečnej výzvy *Jerusalema*. Zapojilo sa do nej obrovské množstvo ľudí, organizácií i firiem po celom svete, počnúc zdravotníkmi v Južnej Afrike cez Indiu, Európu či Ameriku. Jednoduchú tanečnú choreografiu, ktorá v týchto ťažkých časoch obletela celý svet, nacvičujú naši škôlkari po jednotlivých triedach spolu s pani učiteľkami i vo svojich rodinách. Výsledkom našej snahy bude video, ktoré budete mať možnosť pozrieť si aj na facebookovej stránke Noviniek spod Hradiska. Prečo? Pretože tanec patrí k okamihom, v ktorých si užívame život a zdieľame pozitívnu náladu s ostatnými.

Záverom sa obraciame na rodičov s prosbou o vzájomnú toleranciu a dodržiavanie nariadených opatrení, ktoré musíme rešpektovať všetci. Veríme, že úcta a vľúdnosť sa z našich sŕdc nevytratia ani napriek daným okolnostiam a že sa dočkáme chvíľ, ktoré strávime spoločne na našich škôlkarských akciách.

Zuzana Lokšová

Celoplošné testovanie v našej obci

Prvé dva novembrové víkendy sa aj v Nemeckej niesli v znamení celoplošného testovania na COVID-19. V obci boli zriadené dve odberné miesta, ku ktorým boli občania pridelení podľa zaužívaných volebných okrskov. Odbery prebiehali v exteriéroch. Obyvatelia miestnej časti Nemecká a časti Ulice Janka Kráľa mali testovacie miesto na futbalovom ihrisku v Nemeckej, ostatní obyvatelia Dubovej a Zámostia v areáli bývalej dolnej školy v Zámostí. Keďže išlo o akciu dosiaľ nevídanú, 7. novembra som sa o jej príprave, priebehu aj peripetiách porozprával s ľuďmi, ktorí sa na jej zabezpečovaní priamo podieľali. Ešte v priebehu druhého kola testovania som sa stretol so starostom Branislavom Čižmárikom a s pracovníčkami obecného úradu Ing. Alexandrou Barlovou a Monikou Klačanovou, po jeho ukončení s dobrovoľníkom Marekom Lokšom. Médiá síce pravidelne prinášali všetky základné informácie, ale všetky mestá či obce pri realizácii akcie vychádzali z vlastných podmienok a možností.

Vieme, koľko občanov sa dalo otestovať v prvom kole?

B. Čižmárik:

Na prvom kole testovania sa na území našej obce zúčastnilo asi 1 100 osôb vrátane cudzích občanov. Akciu síce organizovalo ministerstvo obrany v spolupráci s ministerstvom vnútra, o jej praktický priebeh v jednotlivých obciach sa však museli postarať samosprávy. Hoci to bolo náročné, akciu možno v konečnom dôsledku hodnotiť ako úspešnú.

Ktoré konkrétne kroky bolo potrebné urobiť úplne na začiatku?

B. Čižmárik:

V prvom rade bolo nutné vybrať priestory, ktoré musel schváliť regionálny úrad verejného zdravotníctva. Potom sme mohli

začať riešiť ďalšie technické veci: stany, osvetlenie, ochranné pomôcky pre zdravotníkov, dobrovoľníkov. Všetko sme od začiatku zobrali do vlastných rúk, keďže čas bol drahý a informácie pred prvým kolom testovania prichádzali chaoticky, usmernenia sa každú chvíľu menili. Obce si preto všetky potrebné pomôcky objednali do zásoby.

S čím boli pred prvým kolom testovania najväčšie problémy?

B. Čižmárik:

Najväčším problémom u nás bolo zabezpečenie zdravotného personálu. Zamestnanci obecného úradu kontaktovali konkrétnych ľudí, pomohli nám najmä sestry z bližšieho, ale často aj vzdialenejšieho okolia, ktoré práve nemali služby v nemocniciach či sociálnych zariadeniach. Mnohých sme zohnali doslova za päť minút dvanásť.

A. Barlová:

Tímy na odberných miestach pozostávajú z troch, respektíve štyroch skupín ľudí. Prvou sú, samozrejme, zdravotníci, bez ktorých by to nešlo. Zdravotnícky tím je zložený z troch alebo štyroch ľudí, z minimálne jedného kvalifikovaného zdravotníka, ktorý môže robiť odbery, u nás sú to väčšinou sestry, a potom sú tam ostatné zdravotnícke povolania, ktoré vyhodnocujú testy. Druhou skupinou sú administratívni pracovníci, ktorí majú na starosti administratívne činnosti, píšu zoznamy a podobne. Treťou skupinou sú dobrovoľníci, to sú naši hasiči, ktorí koordinujú vstup do testovacích priestorov, kontrolujú dodržiavanie rozostupov a robia dezinfekciu v priebehu testovania aj na konci dňa. Štvrtú zložku tvorí veliteľ odberného miesta, čo je profesionálny vojak, a ďalej príslušník polície dohliadajúci na bezpečnosť zúčastnených a dodržiavanie poriadku. Každého jedného človeka sme si zabezpečili sami – okrem vojaka a príslušníka polície.

Zabezpečenie takejto veľkej akcie je náročné po každej stránke, a aby to človek zvládol, potrebuje pozitívne impulzy, ktoré mu dodávajú energiu. Zaregistrovali ste takéto svetlé momenty?

A. Barlová:

Príjemným prekvapením pre nás bolo, že sa nám prihlásil dostatočný počet dobrovoľníkov, ktorí sa nebáli ísť do toho. Vydržať celý čas v ochranných oblekoch nie je príjemné.

V televíznych správach z rôznych kútov Slovenska sme mohli vidieť, že nie všade mali administratívni pracovníci ochranné odevy. U nás ich všetci mali.

M. Klačanová:

Ochranné obleky u administratívnych pracovníkov neboli podmienkou. My sme ale vec vyhodnotili tak, že je lepšie nakúpené pomôcky použiť a našich občanov chrániť.

A. Barlová:

Pri vstupe a zaevidovaní na prvom administratívnom pracovisku si každý testovaný musí vyfúkať nos. Tento priestor sme vyhodnotili ako potenciálne nebezpečný.

B. Čižmárik:

Tu treba podotknúť, že v daných podmienkach nebolo možné umiestniť týchto pracovníkov napríklad za plexisklo, ktoré by ich pri kontakte s testovanými chránilo, preto sme sa rozhodli využiť ochranné odevy.

A. Barlová:

S takýmto riešením súhlasil aj veliteľ odberného miesta, pretože v jeho právomoci bolo rozdeliť ochranné pomôcky, ktoré boli k dispozícii. Spolupráca s veliteľmi odberných miest bola veľmi dobrá.

Ako na testovanie reagovali občania?

A. Barlová:

Myslím si, že je to veľmi individuálne, ale povedala by som, že v 99 % prípadov boli veľmi trpezliví, chápali, že situácia nie je jednoduchá, a možno aj to, že nemali inú možnosť. Hoci sme minulý týždeň začali neskôr, boli disciplinovaní a ohľaduplní k sebe navzájom, čo ocenili aj velitelia odberných miest.

B. Čižmárik:

Chcem zdôrazniť, že k bezproblémovému priebehu tejto akcie do veľkej miery prispela disciplinovanosť našich občanov.

Prečo sa v sobotu prvého kola testovania na rozdiel od dnešného dňa tvorili rady pred odbernými miestami?

A. Barlová:

Pred týždňom sme odberné miesta otvárali o hodinu neskôr, nakoľko v piatok večer sme stále nemali kompletné tímy. Ich členov sme totiž nemohli otestovať dopredu, keďže testy nám do našej obce dodali v neskorých hodinách. Ráno pred týždňom sa museli otestovať najprv členovia tímov, potom mohli prísť na rad občania. Dnes ráno to už bolo iné, keďže otestovanie personálu prebehlo v predvečer a ráno mohli tímy načas nastúpiť na výkon odberov. Nápor ľudí v prvom kole zrejme zapríčinil aj strach občanov, že sa minie materiál a nebudú otestovaní všetci záujemcovia.

M. Klačanová:

Svoju úlohu zohral aj fakt, že sme všetci išli do niečoho nového. Dnes máme jeden tím, ktorý je zohratý od minulého týždňa. Ten druhý je síce nový, ale hasiči, dobrovoľníci, všetci vedia, čo majú robiť a dokážu si pomôcť lepšie ako minule, keď sme sa všetci len učili.

B. Čižmárik:

Ja som bol počas prvého kola v karanténe, ale viem, že všetci, aj pracovníci obecného úradu, pracovali vo väčšom strese ako dnes, keď je všetko pripravené a oni vedia, čo ich čaká a aké problémy môžu nastať.

Má obec k dispozícii štatistiky z prvého kola?

B. Čižmárik:

Nemá. Oficiálne informácie o počte pozitívne testovaných nám momentálne chýbajú. A pre toto mám ťažké srdce na zodpovedné orgány, lebo ako obce by sme tieto informácie mali mať, aby sme následne vedeli reagovať na podnety občanov. Niektorí naši obyvatelia podozrievali svojich spoluobčanov z toho, že nedodržiavajú povinnú karanténu. Jedna z takýchto nepríjemných situácií v priebehu týždňa vznikla napríklad v predajni Jednoty. Viem, že niektorí občania sa takto dostali do

problémov neoprávnene, no na druhej strane viem o viacerých prípadoch, keď sa iní naši spoluobčania správajú nezodpovedne a opatrenia, ktoré sa ich týkajú, ignorujú. Ich nezodpovednosť je až zarážajúca.

A. Barlová:

Problém je asi v tom, že niektorým občanom nie je jasné, že pokiaľ majú vo svojej domácnosti pozitívne testovaného, musia všetci dodržiavať karanténu aj napriek svojmu negatívnemu výsledku. Všetko je to o nás, o ľuďoch a o našej zodpovednosti voči sebe a hlavne voči iným.

B. Čižmárik:

V súvislosti s touto akciou vzniklo veľa chaosu. V budúcnosti by sme asi mali pristupovať inak najmä k prípravám, k rozdeleniu kompetencií, aby každý vedel, za čo je zodpovedný. Uvidíme, čo nám toto plošné testovanie prinesie a aký bude mať výsledok. Dúfame, že nejakým spôsobom spomalí rozširovanie vírusu a zníži čísla nakazených, ktoré majú stále stúpajúcu tendenciu.

M. Klačanová:

Nám zamestnancom obecného úradu hrozila karanténa. Na začiatku týždňa pred prvým kolom nás síce prišli otestovať, ale do stredy, kým neprišli negatívne výsledky, sme nemohli prísť do zamestnania. Do práce sme mohli nastúpiť vo štvrtok a všetko sme tak museli zvládnuť za dva dni. Až do nedele sme potom fungovali na plné obrátky, začínali sme zavčasu ráno a končili okolo 23.00. V pondelok, keď sa naplno prejavila únava a nedostatok spánku, sme si vzali pol dňa voľna. Žiaľ, u niektorých našich občanov sa to nestretlo s pochopením.

B. Čižmárik:

Dúfam, že si všetci kompetentní uvedomili, že bez toho, aby zabrali samosprávy, by bola celá akcia odsúdená na neúspech.

Aké sú tvoje pocity a skúsenosti ako člena odberného tímu priamo z terénu?

M. Lokša:

V prvom kole bolo cítiť určité napätie a neistotu. Myslím si, že najväčšie bremeno bolo na predstaviteľoch obce, pretože ani sami nevedeli, kedy im bude doručený materiál a či zoženú dostatok zdravotníkov. Ale u všetkých bolo cítiť nadšenie: u dobrovoľníkov, u zdravotníkov, u hasičov aj u zamestnancov obce. Nadšenie pre to, čo sa ide spraviť, hoci nebol istý výsledok. To ma potešilo asi najviac, a preto sa mi aj dobre pracovalo. Aj keď miestami sme mali čo robiť – ale na to sme tam boli. Cítili sme zadosťučinenie, pretože sa prišlo otestovať veľa ľudí. Vďaka nasadeniu zamestnancov obce, niektorých poslancov, starostu a aj rozvahe profesionálneho vojaka som nepociťoval, že je to krízová situácia. Hoci určite bola. Mali to ťažké, ale všetko zvládali tak, že nám ostatným to nedali na vedomie. Hasiči si tam odkrútili veľa služieb, odviedli veľmi dobrú prácu. Ľudia s pozitívnym myslením, ktorých sme mali v tíme, dokázali odľahčiť kritickú situáciu. Svojou energiou aj humorom v správnom čase.

Čo bolo pre teba najťažšie?

M. Lokša:

Ja som nepociťoval, že by niečo bolo pre mňa ťažké. Museli sme rátať s tým, že keď je človek päť hodín v skafandri, nemá kedy chodiť na WC ani chodiť piť, lebo by sa musel vyzliecť a celá reťaz odberu by sa musela prerušiť. Ale na to sa dalo pripraviť. Chcel by som vyzdvihnúť nasadenie zdravotníkov, pretože tí tam boli celý deň. Nemali taký komfort, že by ich prišli vystriedať ako nás. Ale nikto nereptal, nikto sa nesťažoval. Viera v to, že sa robí užitočná vec, bola nad tým všetkým, nad únavou aj nepohodlím.

Vyskytli sa aj vážnejšie problémové situácie?

M. Lokša:

Na niektorých ľuďoch, ktorí čakali na ster a najmä na jeho výsledky, bolo badať napätie. Cítil som potrebu tých ľudí aj trošku rozptýliť, aby neboli v takom strese. Záležalo mi na tom, aby to celé ľudia prežívali v čo najväčšej pohode. Na niektorých bolo vidno, že na vyhodnotenie testu čakajú s rešpektom. Preto som sa snažil prihovoriť sa, požartovať a odľahčiť tým napätú situáciu. To isté nezastupiteľne celú dobu robila aj Milenka Grúberová pri vstupe do areálu. Myslel som aj na tých, ktorým vyšiel pozitívny test, že to celé pre nich bolo asi dosť ťažké prijať. Ale napriek zime a čakaniu musím všetkých pochváliť, že boli trpezliví a slušní, niektorí aj veselí a niektorí až taký „veselí“, že sme ich museli poslať domov, aby ich tá povznesená nálada trochu prešla.

Trošku ma mrzí ľahostajnosť a pohodlnosť tých, ktorí ignorujú opatrenia a hrajú falošné hrdinstvo. Snaha ostatných zodpovedných sa tým stiera. Ja osobne celú situáciu okolo plošného testovania a ostatných opatrení chápem tak, že to celé nie je rozmarom bezpečnostného výboru, ale skôr snahou o ochranu zdravia a zároveň ekonomiky. Myslím si, že testovanie bolo daňou za to, aby firmy neprišli naraz o veľa zamestnancov a aby tak neohrozili výrobu, aby obchody ostali otvorené a do školy chodili aspoň deti 1. stupňa, aby sa nám nemocnice neplnili pozitívnymi a aby aj ostatné oddelenia mohli ako-tak fungovať a liečiť a operovať aj ostatných pacientov.

Chcel by som všetkým našim kamarátom a známym z Nemeckej, ktorí teraz musia byť doma, popriať skoré uzdravenie a aby im to všetko ubehlo čím skôr.

Záverom treba dodať, že začiatkom týždňa po druhom testovacom víkende boli zverejnené štatistiky, ktoré sme v čase prípravy tohto príspevku nemali k dispozícii. V prvom kole testovania bolo v našej obci zaznamenaných 16 pozitívnych výsledkov. V druhom kole, na ktorom sa zúčastnilo 1 180 osôb, mali pozitívne výsledky len 3 testovaní.

Martin Lokša

Slúžila som v Bystrici...

(Zo spomienok našich starých mám)

Približne do 40. rokov minulého storočia bývalo bežné, že majetní gazdovia, bohatší úradníci, remeselníci v mestách alebo meštianske rodiny si najímali služobníctvo – slúžky alebo paholkov. Najčastejšie to boli slobodné dievky a mládenci. Čo bolo náplňou ich práce, ako dlho trvala služba a ako boli vyplácaní, o tom viac v nasledujúcom príspevku. S vlastnými skúsenosťami sa s čitateľmi podelia aj príslušníčky generácie, ktoré ešte službu zažili na vlastnej koži. Dnes už, žiaľ, nie sú medzi nami.

Dňom nástupu sluhov a slúžok do služby býval zvyčajne sviatok Všetkých svätých, teda 1. november. Služba trvala obvykle jeden rok. Ak boli zamestnávateľ a sluha spokojní, zjednali sa aj na ďalšie obdobie. U mládencov sa roky služby končili spravidla odchodom na vojenčinu, u dievok vydajom. Ak dievča koncom októbra nemalo dobré vyhliadky na vydaj, povzdychlo si: *Šíchsvatých, muža nič, zas len do tej hriešnej služby.*

Sluhovia najčastejšie vykonávali práce súvisiace s opatrovaním dobytka: čistenie maštale, kŕmenie, napájanie a pasenie. Pomáhali aj pri obrábaní pôdy, zbere a zvážaní úrody. Spoľahlivým paholkom sa zverovala starostlivosť o záprahové zvieratá – kone alebo voly. K povinnostiam slúžok patrilo pasenie a dojenie kráv, rôzne práce na poli, starostlivosť o hydinu či ošípané. Okrem toho boli pomocníčkami gazdinej. Medzi namáhavé práce, ktoré museli mladé dievčence vykonávať denne, patrilo nosenie vody, a to nielen do kuchyne, ale aj pre statok.

V Nemeckej a Dubovej slúžilo v medzivojnovom období viacero dievok z Detvy. Dievčence z okolia Detvy na snímke Pavla Socháňa

Zdroj: www.noveslovo.sk/node/54882

Na území našej obce, teda v Nemeckej, Dubovej a Zámostí, si služobníctvo *držali* len niektoré domácnosti. Najviac služobného personálu zvyčajne bývalo na dubovskej fare, pretože okrem zvládnutia ženských robôt boli na farskom gazdovstve potrebné aj mužské pracovné sily. Viacero slúžok sa uplatnilo v panskejších domácnostiach v Nemeckej, napríklad v dome Antalovcov, ktorí prevádzkovali tehelňu, u obchodníka Jána Sojaka alebo v rodine obvodného lekára Michala Kindernaya. Paholkov ku koňom a na opatrovanie dobytka si najímali predovšetkým sedliacke rodiny, ktoré mali viacej pôdy, no menej detí a tým aj menej pracovných síl. Sluhovia do našich obcí prichádzali z horehronských dedín sponad Brezna, najmä z Polomky alebo Závadky, ale často aj z okolia Detvy. Viaceré detvianske dievčatá si v našej obci našli mužov, vydali sa a zostali tu bývať natrvalo.

Slúžila som v Bystrici, tam pri Svätej Trojici,
tam pri bráne v svätom Jáne sedela som v lavici.

Chcela som sa aj vydať, nechcela ma mamka dať,
že som mladá, nešikovná, že si neviem gazdovať.

(Ľudová pieseň)

Tunajšie dievčence zvyčajne odchádzali slúžiť do Banskej Bystrice. Storočná Anastázia Solivajsová z Dubovej (1908 – 2008) spomínala na toto obdobie svojho života nasledovne:

Moja mama boli z Detvy, sem sa vydali, do Dubovej, lebo tu slúžili u rechtorov. Otec zomreu na bojišti v Galícii, v 1915. roku. Potom som slúžila v Bystrici osem rokov. Posledne u Flittnera, to bou lekárnik, mau lekáreň na námestí, na tom vršku. Dobre mi tam bolo, boli takí dobrí, až plakali, keď som išla domov. Za dva-tri roky som slúžila u mäsiara Štrobla pod vežou, tam bola mäsiareň. Všade bolo dobre, mňa všade mali radi.

Mestské slúžky vykonávali práce spojené s vedením kuchyne a nákupom potravín, pracovali ako práčky, upratovačky alebo vychovávateľky detí. V jednej z bystrických rodín slúžila aj Jozefína Koríneková z Nemeckej (1924 – 2020):

Šecky sme slúžili v Bystrici a potom sme išli robiť do tehelni. Mariška Šnírerka, tá, čo šla potom za mníšku, tá slúžila pri Zolovi Antalovi. Julka Gregorka slúžila pri Marišky Mihaliskovie, tá mala dôstojníka muža, neviem, ako sa písala. Anča Ťakuška, tá slúžila pri dochtorovi Trajanovi. Ja som slúžila u Bartkov, v Hornej ulici.

Šetko sme museli robiť. Ja som chleba miesila, každý týždeň jeden chlieb, vziať ho pekne do obrúska, do slamienky, a zaniesť do pekárni upiecť, potom ísť preň. Variť, prať, žehliť, štrikovať, no šetko skrátka. Každý piatok sa varila polievka, taká mliečna, a na kocky pokrájaná kvaka. Alebo grís do mlieka a na to lekvár, každý piatok bou taký pôstny.

Ja som mala takú paniu, mladá bola, Piroška ju volali. V jednej izbe sa nič nerobilo, len učila deti na klavír. Tak chodila každý deň takto prstom po ňom, či je prach poutieraný. Maďari boli títo Bartkovci, bohatšia rodina to bola. Bartko už nežiu, len jeho žena a táto dcéra, tá Piroška. Ony boli dve sestry, druhá mala obchod v Hornej ulici, Gender sa písali, a brat im bou taký... ako by som povedala... ako dáky bezdomovec. Lebo keď odišla táto Piroška do Budapešti a prišla nazad – Jóža ma volala –, vraví: „Jóža, čo si nosila mladýmu pánovi?“ A ja: „Nič.“ „Neklam, nosila si, ja viem.“ To ho mama tak podporovala, aby táto nevedela, poslala mu balík po mne.

Námestie v Banskej Bystrici na začiatku 20. storočia

Zdroj: www.bbsoo.sk

Ukončenie služby znamenalo nielen vyplatenie dohovorenej odmeny, ale neraz i vecný dar. Dievky od pánov dostávali napríklad šatku, látku na šaty alebo topánky. V niektorých dedinách sluhovia okrem výplaty dostali aj okrúhly kysnutý koláč, ktorý bol zároveň prejavom spokojnosti gazdu či gazdinej. Keď sa sluha vracal zo služby, zvyklo sa hovoriť, že *ide s koláčom*.

Niekedy sa z rozličných dôvodov stávalo, že sluha alebo slúžka ukončili službu skôr, ako boli zjednaní, za čo si zvyčajne vyslúžili posmech okolia. Vtedy sa zvyklo hovoriť, že *doniesli sapún* alebo *prišli so sapúnom*, čiže s mydlom.

Emília Horkavá z Nemeckej (1919 – 2004) slúžila v internáte banskobystrického gymnázia:

Chodili sme do školy do 14 rokov. Chlapci aj dakerie dioučatá odchádzali už zo štvrtýho-piatyho ročníka do meštianky, ale my sme miseli tvrdnúť len tu. Naši rodičia nemali na to dostatok ani nemali na to prehlad. Nám inšie nevedeli mama povedať len: „Pojdeš do služby.“ Tak sme slúžili. Ale aj to bola škola. Tam sme sa naučili poriadok, prať, variť, toto šetko. Takže to bola ako taká škola do života.

Za dva roky som slúžila v tom internáte Andreja Sládkoviča. Ani by som nebola stade odišla, ale tam bolo zima. Aj v izbách sme mali betón, aj všade, len chlapci mali v izbách a študovniach dasky. Mňa boleli velmo nohy, tak som misela stade odísť kvôli zdravotnýmu stavu. Aj som chcela byť doma. Doma sa divadlá hrávali, tak som chcela byť medzi mládežou. Keď som prišla na Vianoce domov, tak som išla aj na zábavu. Tak chlapci mi vždy vraveli: „A prečo ty misíš slúžiť? Prečo? Divadlá hráme a ty nám chýbaš. Nechoj!“ „No, keď misím!“

A 110 korún som mala na mesiac, so stravou aj bytom to bolo. Dačo som si aj kúpila, ale som si aj na knižku dávala do banky. A keď som sa vydávala, to som mala ako základ.

Služba v panských domoch dedinské dievčence obohacovala o nové skúsenosti súvisiace s vedením domácností, s módnymi trendmi či so zvykmi rodinného života. Mnohým z nich služba v mestskom prostredí zlepšovala sociálne postavenie a tým aj vyhliadky na vydaj. Získané skúsenosti dievčatá neskôr využili pri vedení vlastných domácností, čo sa postupne odzrkadlilo v mnohých sférach kultúrno-spoločenského života celej obce.

Martin Lokša

Dolná ulica v Banskej Bystrici okolo r. 1920

Zdroj: www.permon.eu/2.html

Nová sezóna 1958 – 1959

(4. časť úryvkov z futbalovej kroniky Jaroslava Majerčíka)

V pokračovaní zápiskov o futbalovom dianí v Nemeckej ich autor Jaroslav Majerčík hodnotí nielen priebeh zápasov a výkony hráčov, ale aj finančnú situáciu nemečianskeho futbalu. Poslednú piatu časť jeho spomienok uverejníme v nasledujúcom čísle Noviniek spod Hradiska.

Nová sezóna začala zápasy systémom jeseň – jar. Postúpili sme do vyššej súťaži a prvý majstrák zohráme proti Sokolu Sásovej v Sásovej. Pred prvým majstrákom bola situácia veľmi zlá. V pokladnici bola dlžoba 300 Kčs Doudovi. Nebolo ani jedného futbalu (lopty), nebolo v čom trénovať. Situácia sa zachránila zábavou ČSM (Československého sväzu mládeže), na ktorej bolo celé dorastenecké mužstvo.

Predseda ČSM požičal na cestu a s nami išiel aj Slušniak, ktorý nastúpil na čierno.

Baník Podbrezová – Nemecká 3 : 1 (Prípravný zápas)

Do Podbrezovej sme išli bez Skladaného a Mitterpacha. Nastúpili však dvaja náhradníci Šarina a Plieštik. O remízu nás pripravila Mihaliskom zahodená penalta, keď ju nepremenil za stavu 2 : 1 pre Podbrezovú. Naproti tomu neskoršie si dal Mihaliska Igor vlastný gól. Zostava: Pejko J., Mihaliska E., Jablonský, Mihaliska I., Jablonský, Plieštik, Tištian, Pejko, Majerčík, Pejko, Šarina.

Sásová – Nemecká 0 : 1

Nováčik súťaže porazil na vlastnom ihrisku ašpiranta na prvé miesto Sokol Sásová. Zostava: Mihaliska, Skladaný, Zázrivec, Jablonský II, Jablonský I, Majerčík, Pejko, Slušniak, Tištian, Múka. Pred zápasom sa nám triasli nohy ako teľaťom. Avšak v zápase sme bojovali ako levi. Postupne sme nadobudli prevahu. Mal som peknú šancu, ale som prestrelil. Potom domáci brankár zachránil len pádom pod nohy. O chvíľu na to kopal Zázrivec trestný kop asi desať metrov za pol ihriskom. Pekným oblúčkom prehodil obranu súpera. Spolu s Ladom sme vyštartovali za loptou. Keď lopta dopadla, vyštartoval aj domáci brankár, ale už neskoro, lebo Lado ho prehodil hlavou ako lasička. Po polčase sme volili novú taktiku. Slušniak hral druhého auterhalfa, Tištian tretieho záložníka. V útoku sme ostali prakticky len dvaja, lebo aj Múka bol stiahnutý. Ja a Pejko sme si výdatne rozumeli a mohli sme dať ďalšie góly. Náš súper sa nedostal ani do šestnástky, a keď sa dostali, šťastie prialo len nám. Túžobne sme čakali koniec zápasu. A keď už konečne prišiel, kapitána Pejku sme odniesli na rukách a v obliekárni dostal hobla. Bolože to radosti po prvom majstráku, a to hneď vyhratom.

Radvaň – Nemecká 3 : 1

Najslabšia hra, akú kedy sme hrali. Nastúpili sme opäť s Dubovčanmi. Nikto nezahral nad priemer. Od polčasu namiesto hrajúceho Mihalisku nastúpil Múka, ktorý bol najlepší. Jediný gól som dal vypichnutím lopty brankárovi pri výkope. Brankár domácich bol výborný najmä vrhaním pod nohy, na čo doplatil Skladaný, ktorému vletel pod nohy. Zostava: Mihaliska, Prochádzka, Kondelčík, Zázrivec, Jablonský, Mihaliska (Múka), Mitterpach, Majerčík, Pejko, Slušniak, Skladaný. Po zápase nebolo nikomu do spevu a prišli sme po dlhej dobe s porážkou, ktorá prišla v pravý čas.

Nemecká – Dubová 3 : 2

Celý týždeň pršalo a trénovať sa nedalo. V nedeľu sme prvý raz nastúpili pred vlastným obecenstvom. Výsledok nezodpovedá našej prevahe. Góly: Mihaliska, Pejko a Skladaný z jedenástky.

Vlkanová – Nemecká 1 : 5

Nemecká – Slovenská Ľupča 10 : 1

Hostia nastúpili len ôsmi a zápas sa stal lahkou záležitosťou domácich. Zostava: Mihaliska, Kondelčík, Skladaný, Zázrivec, Prochádzka, Jablonský, Mitterpach, Majerčík, Pejko, Mihaliska, Cerovský. Týmto zápasom skončila jesenná časť súťaže a prvé miesto sme si vybojovali my pred Dubovou, ktorá má o dva body menej.

Prišla zima a blížil sa i nový rok. Sokol odpočíval v zimnom spánku. Bez peňazí a s rozkradnutým majetkom. Žrď od Hrona len-len že sa drží. Boli by treba nové, nový plot, bariéry a boh vie čo. Sokol dostal dvanásť tisíc na opravu obliekarne. Dala sa

urobiť tabula s nápisom Sokol Nemecká. Urobili sa nové obloky, totiž nie nové, ale ich sfušovali... Ešte sa spravila nová strecha a bolo po peniazoch.

Rok 1959

Sokol kráča do nového roku bez peňazí, bez futbalu ako kostolná myš. V jarnej sezóne máme doma tri zápasy, t. j. 600 Kčs náhradu súperom. 17. januára 1959 sa konala výročná členská schôdza Sokola, na ktorej sa zišlo 7 členov, slovom sedem členov, a naplánovali zábavu na získanie peňazí.

Výročná členská schôdza

Dňa 22. II. 1959 sa konala v kultúrnom dome v Nemeckej výročná členská schôdza Sokola. Hlavným bodom programu bola voľba nového výboru. Do čela Sokola sa dostali mladí chlapci. Predsedom bol zvolený Mihaliska Emil, tajomníkom Zázrivec. Bývalým predsedom bol Douda Jozef.

Obdobie roku 1959 patrí medzi najsmutnejšie kapitoly nášho futbalu. Začal sa rozkrádať majetok, žrde boli už spoly zhnité a čo bolo najhoršie, z obliekárni sa stal zábavný podnik. Kúrilo sa nielen drevom, ale aj kopačkami. Hrávali sa karty, čo bolo vrcholom vystrájania našich dorastencov. Chyba nebola len v mladom výbore Sokola, ale predovšetkým u všetkých Nemečanov. Ale rozhodujúce slovo mal mať MNV (miestny národný výbor). No nikto nezasiahol a šafárilo sa ďalej nielen s majetkom, ale aj peniazami, ktoré sa prepili v krčme.

Koncom februára bolo ihrisko už suché. Trénovať sme začali už 29. II. pod vedením Sojaka Štefana. Pomýšľa sa na prvé zápasy.

Sokol Nemecká – Iskra Dubová 9 : 0

Prvý zápas tohto roku bol slabšej úrovni. Cielom tohto zápasu nebolo len čo najvýraznejšie víťazstvo, ale aj vyskúšanie nových nádejí, čiže benjamíncov. Zostava: Mihaliska, Jablonský II, Skladaný, Rusnák (Zázrivec), Jablonský I, Múka, Mitterpach, Tištian, Majerčík, Pejko, Sojak J. Za bariérami boli pripravení niekoľkí starší hráči ako Kondelčík, Prochádzka a Sojak Z. Zápas sa stal našou ľahkou záležitosťou, hoci sme nastúpili s niekoľkými náhradníkmi. Z nich sa uviedol len Sojak na krídle, ale Rusnák bol veľmi slabý a po polčase odstúpil. Góly: Skladaný, Pejko, Majerčík 2, Mitterpach, Sojak a Tištian po jednom. Okrem toho mali sme dve penalty, no nepremenili sme ich. Sojak ju zahodil tri metre poza a ja som ju kopol do žrde.

Nemecká – Medzibrod 5 : 2

Nečakané, ale zaslúžené víťazstvo sme dosiahli v priemerne hranom zápase so Sokolom Medzibrod. Zostava: Mihaliska, Jablonský, Skladaný, Jablonský, Tištian, Prochádzka, Mitterpach, Majerčík, Kondelčík, Mihaliska, Pejko. Proti Medzibroďanom sme postavili to najlepšie. Ale aj tak sme si dovolili niekoľko zmien a vyskúšať hráčov na nových miestach. Od polčasu nastúpil Zázrivec a odstúpil Mihaliska, Pejko prešiel do stredu a Tištian na krídlo. Táto zmena pomohla. Do polčasu sme prehrávali 1 : 2. Prvý gól som dal ja, keď som sa prebojoval obranou a zblízka som dal prvý gól. Potom Medzibroďani pridali a dosiahli dva dosť lacné góly. Po polčase dal hneď dva góly za sebou Pejko. Neskoršie sme boli na ihrisku len my a z veľkej prevahy sme vyťažili dva góly Mitterpachom a Prochádzkom. Posledný gól Prochádzkom bol najkrajší. Najlepší: Prochádzka, Kondelčík a Pejko. Naše víťazstvo bolo plne zaslúžené.

Ondrej – Nemecká 1 : 6

Priateľský futbalový zápas medzi dorastom Sokola Nemecká a Tatranom Ondrej skončil zaslúženým víťazstvom dorastencov Nemeckej. Zostava: Šarina, Jablonský, Skladaný, Zázrivec, Tištian, Prochádzka, Mitterpach (Múka), Majerčík, Pejko, Mihaliska, Cerovský (Sojak). Všetky góly padli až v druhom polčase a bolo ich až mnoho. Ondrejci sa ujali vedenia hneď v prvej minúte druhého polčasu. Postupne sme nadobudli obrovskú prevahu, ktorú sme vyjadrili aj číselne troma bránkami Pejku, po jednej dali Zázrivec, Cerovský a Mihaliska.

Dubová – Nemecká 0 : 3

Zápas s Dubovou sa hral hneď na druhý deň a dali sme možnosť novým hráčom. Zostava: Mihaliska, Jablonský II, Skladaný, Prochádzka, Jablonský I, Múka, Cerovský, Mihaliska, Haviar, Kondelčík, Sojak. Pekný úspech dosiahol benjamínec Sojak, keď vsietil všetky góly. Haviar sa tiež uviedol.

Sokol Nemecká – Spartak Hronec 5 : 5

Zápas s Hroncom prilákal len tých najvernejších. Zostava: Mihaliska, Jablonský II, Kondelčík, Zázrivec, Jablonský, Prochádzka, Tištian, Majerčík, Pejko, Mihaliska, Múka. V druhom polčase vystriedal Skladaný Tištiana. Zápas mal veľmi rušný priebeh. Tentoraz zahrala slabo obrana, najmä brankár Mihaliska. Taktiež záloha nevydržala so silami. Taktiež rozhodca Kohút spravil chybu, keď nám neuznal regulérny gól. Hrončani hrali veľmi dobre a boli kondične pripravený lepšie. Najlepší: Kondelčík, Prochádzka a Skladaný.

Mladí – starí 12 : 2

„A" mužstvo bolo zložené zo starých hráčov, doplnené „vojakmi" Klinčíkom a Marčokom a tiež dorastencami Zázrivcom a Pejkom. Zostava: Šarina, Kondelčík, Jablonský, Sojak, Múka, Prochádzka, Mitterpach, Majerčík, Skladaný, Mihaliska, Sojak. Góly: Mihaliska 4, Majerčík, Skladaný, Mitterpach a Sojak po 2.

Martin Lokša

Podpora klubu nerobí športovú legendu

Rozhovor s Adamom Haľakom

Adam je študentom Katolíckeho gymnázia Štefana Moysesa v Banskej Bystrici. Spolu so svojimi rodičmi a s mladšou sestrou žije od roku 2008 v našej obci, konkrétne v *novej* Dubovej. Venuje sa cyklistike a v mládežníckych kategóriách dosahuje vynikajúce výsledky. Súťaží za cyklistický klub Železiarní Podbrezová.

Adamove športové úspechy za posledné dva roky

3. miesto – Slovenský pohár, stíhačka jednotlivcov (12. 5. 2019, dráhová cyklistika)
2. miesto – Slovenský pohár, šprint na 500 m (12. 5. 2019, dráhová cyklistika)
4. miesto – Medzinárodné etapové preteky v Českej republike, časovka (25. 5. 2019, cestná cyklistika)
1. miesto – Slovenský pohár Jaslovské Bohunice, preteky jednotlivcov (1. 6. 2019, cestná cyklistika)
1. miesto – Majstrovstvá SR, stíhacie preteky družstiev (6. 7. 2019, dráhová cyklistika)
2. miesto – Majstrovstvá SR, bodovacie preteky (6. 7. 2019, dráhová cyklistika)
2. miesto – Majstrovstvá SR, omnium (7. 7. 2019, dráhová cyklistika)
3. miesto – Majstrovstvá SR, časovka jednotlivcov (13. 7. 2019, cestná cyklistika)
2. miesto – Majstrovstvá SR, stíhacie preteky jednotlivcov (10. 7. 2020, dráhová cyklistika)
1. miesto – Majstrovstvá SR, stíhacie preteky družstiev (11. 7. 2020, dráhová cyklistika)
3. miesto – Majstrovstvá SR, bodovacie preteky jednotlivcov (11. 7. 2020, dráhová cyklistika)
2. miesto – Majstrovstvá SR, omnium (12. 7. 2020, dráhová cyklistika)
2. miesto – Majstrovstvá SR, 500 m s pevným štartom (24. 7. 2020, dráhová cyklistika)
2. miesto – Slovenský pohár Grajnár, časovka do vrchu (5. 9. 2020, cestná cyklistika)
3. miesto – Slovenský pohár Spišská Nová Ves, kritérium (6. 9. 2020, cestná cyklistika)
1. miesto – Slovenský pohár, omnium (12. 9. 2020, dráhová cyklistika)
1. miesto – Slovenský pohár, bodovacie preteky jednotlivcov (13. 9. 2020, dráhová cyklistika)
1. miesto – Slovenský pohár, celkový víťaz v kategórii kadeti (13. 9. 2020, dráhová cyklistika)

Kedy si sa začal zaoberať myšlienkou byť cyklistom a kto ťa v tomto smere „naštartoval“?

Keď som mal tri roky, naučil som sa bicyklovať. Páčilo sa mi to a postupne, ako som rástol, ma to bavilo stále viac. Samozrejme, mal som chuť vyhrávať a páčilo sa mi dvíhať ruky nad hlavu. Prvé preteky som absolvoval asi v deviatich rokoch, no realita, že nie som najlepší, ma na chvíľu odradila. Pretekal som na Detskej tour Petra Sagana, ale nič excelentné som nepredviedol. Pripisujem to aj tomu, že ma preteky na hore nebavili a horské tréningy som flákal, pretože som chcel jazdiť cestu, ktorá ma vždy bavila viac. V auguste 2017 som dostal nový cestný bike a zacítil som, že výkonnosť bola oveľa lepšia, párkrát som sa previezol s otcom, dali sme si nejaké preteky a bol som už lepší. Vtedy prišlo definitívne rozhodnutie o vstupe do klubu. Takže najväčšia motivácia, ktorá ma naštartovala, bol otec, no, samozrejme, aj vyhrávajúci Sagan.

Našich čitateľov by určite zaujímalo, ktorej konkrétnej cyklistickej disciplíne sa venuješ, keďže ťa možno vidieť na rôznych typoch bicyklov.

Pre rozvoj viacerých zručností sa zatiaľ venujem všetkým „normálnym“ disciplínam, teda cross country (olympijská disciplína na horských bicykloch), cestnej cyklistike, cyklokrosu a dráhovej cyklistike.

Nie všetci čitatelia rozumejú všetkým pojmom, ktoré sa na tvojich diplomoch a oceneniach nachádzajú. Okrem tých zrozumiteľnejších, ako sú etapové preteky, časovka či preteky jednotlivcov, sa spomínajú aj stíhacie preteky družstiev, bodovacie preteky, omnium, stíhačka jednotlivcov a šprint na 500 metrov.

Všetko sú to disciplíny, ktoré sa jazdia na dráhe. Stíhacie preteky družstiev alebo tímová stíhačka, ako ich slangovo voláme, sú preteky, v ktorých štvorčlenné družstvá štartujú na vzdialenosť 2 – 3 kilometre (podľa kategórie) a podľa časov postupujú do vyraďovacích kôl. Stíhačka jednotlivcov je založená na rovnakom princípe, len pretekár ide sám. Bodovacie preteky, slangovo bodovačka, sú preteky s hromadným štartom, v ktorých sa každé šieste kolo boduje nasledovne: prvý pretekár získa na prejazde 5 bodov, druhý 3, tretí 2 a štvrtý 1 bod, no v poslednom kole sú body dvojnásobné (teda 10, 6, 4, 2).

Omnium je súťaž všestrannosti, sú v nej spojené štyri rôzne disciplíny: scratch, tempo, vyraďovačka a bodovačka. Všetky sú bodované a víťazom sa stane pretekár, ktorý nazbiera najviac bodov. Scratch sú preteky na 10 kôl (podľa kategórie). V tempe sa po 4 zavádzacích (zahrievacích) kolách boduje prvému pretekárovi v nasledujúcich 12 kolách každý prejazd cieľom jedným bodom. Vyhráva pretekár s najvyšším počtom bodov. Pri vyraďovačke sa po neutrálnom kole vyraďuje vždy posledný pretekár na páske a vyhráva ten, ktorý zostane v súťaži ako posledný. Záverečnou disciplínou omnia je bodovačka.

Šprint na 500 metrov sa jazdí ako stíhačka, no je kratší. Existujú tu ešte rôzne pravidlá, no tie ťažko vysvetliť. Treba to jednoducho vidieť a zažiť.

Tvoje výsledky za uplynulé dva roky sú vynikajúce. Myslím si, že v našej obci nemáme v cyklistike takýchto úspešných športovcov. Úspechy, samozrejme, úzko súvisia s disciplínou, životosprávou a podmienkami v klube, ale v neposlednom rade aj v rodine. Ktorý z uvedených predpokladov je pre teba najdôležitejší?

Ja osobne si veľmi potrpím na dobrej priateľskej atmosfére, to je pre mňa najdôležitejšie či už na pretekoch, v tíme, alebo hocikde inde. Potom nasledujú podmienky v klube, napríklad zabezpečenie materiálu (bicyklov, kolies, náhradných), bez ktorého sa v tejto dobe nedá byť konkurencieschopný. Bez podpory klubu (i keď nie je vždy optimálna) by sa splnenie tejto podmienky nedalo zvládnuť. Ale ani toto všetko ešte nerobí legendu. Chce to isté vôľové vlastnosti a dávku sebazaprenia, ktoré napokon nemusí byť až také obmedzujúce, keď daný šport baví.

Cyklistický štadión Velodróm v Prešove sa využíva na dráhovú cyklistiku a nateraz je jediný fungujúci svojho druhu na Slovensku. Betónová dráha má pri šírke 7,5 metra dĺžku 333,33 metrov a sklon 12 stupňov na rovinkách a až 37 stupňov v elipsovitých oblúkoch. Aj toto je miesto tvojho pôsobenia a preháňaš sa tam na bicykli, ktorý nemá brzdy. V čom je dráhová cyklistika výnimočná? A prečo je stredom dráhy namaľovaná modrá čiara? To je ideálna dráha? Niekde som sa dočítal, že tam trénoval aj Peter Sagan. V čom môže jazda na velodróme cyklistovi pomôcť?

Určite je výnimočná v dynamike a v rýchlosti, akou sa jazdí. No tiež vie veľa prezradiť o výkonnosti, keďže sa na nej nedá tak efektívne oddýchnuť ako napríklad na ceste, a to aj preto, že pri nízkej rýchlosti sa cyklista môže zošmyknúť z dráhy. To, že bicykle nemajú brzdy, nie je na škodu, pretože sa nemôže stať, že niekto vpredu pribrzdí a ostatní za ním popadajú. Možno to znie paradoxne, ale pre ostražitých cyklistov so skúsenosťami je to najbezpečnejšie odvetvie, aspoň podľa mňa.

Podľa mojich doterajších skúseností môže dráha, zvlášť preteky na nej, pomôcť v dynamike, maximálnej sústredenosti pri únave, ale aj v plynulosti ťahania a v sile pri roztáčaní na štarte. Chvíľu však trvá, kým si zvyknete na pevné spojenie zadného kolesa a pedálov. Dráhové bicykle nemajú voľnobežku, to znamená, že keď sa krúti zadné koleso, krútia sa aj pedále a naopak. Zastaviť z vysokej rýchlosti sa dá len na veľmi dlhom úseku.

No a tá modrá čiara má význam hlavne pri tréningoch: nad ňou sa jazdí pomalšie a pod ňou jazdia tí, čo si skúšajú zrýchlenia alebo idú rýchlo. Keď počas pretekov pretekár vyjde nad ňu, za ním idúci súperi ho predbehnú a on sa z čela pelotónu zaradí na jeho koniec.

Jazdíš hlavne na cestnom bicykli, ale mne sa zdá, že ťa zaujímajú aj horské bicykle.

Ako som už spomínal, trénujem a súťažím aj na horských bicykloch. Keď som bol menší, horská cyklistika mi veľmi nevoňala, no v poslednom období ma baví čoraz viac. Dáva mi zručnosti a návyky, ktoré sa na inom type bicykla nedajú získať.

V tvojej facebookovej vizitke máš pri hudbe uvedené Rádio Anténa rock. Rocková hudba poháňa oveľa lepšie ako jemné melódie a športovec sa tým stáva dravším. Čo z rockovej hudby ťa oslovuje najviac?

Sú to klasiky ako AC/DC alebo Guns N´ Roses. Ale aktuálne sa mi páči skôr punk.

Pôsobíš v cyklistickom klube Železiarní Podbrezová, tento rok jazdíš v kategórii kadeti. Koľko chlapcov je v tomto oddiele a v akých kategóriách?

V nasledujúcej sezóne máme nejakých piatich menších ešte mimo hlavných kategórií, dvoch starších žiakov, kadeti sme piati, jeden junior a jeden muž do 23 rokov.

Čo robíš vo svojom voľnom čase, ak ešte nejaký máš?

Keď netrénujem, učím sa, pretože nemám žiadnu istotu, že by som sa mohol živiť cyklistikou, i keď je to, samozrejme, môj cieľ. Nikdy si nenechám ujsť možnosť ničnerobenia... moji rodičia by o tom vedeli čosi povedať.

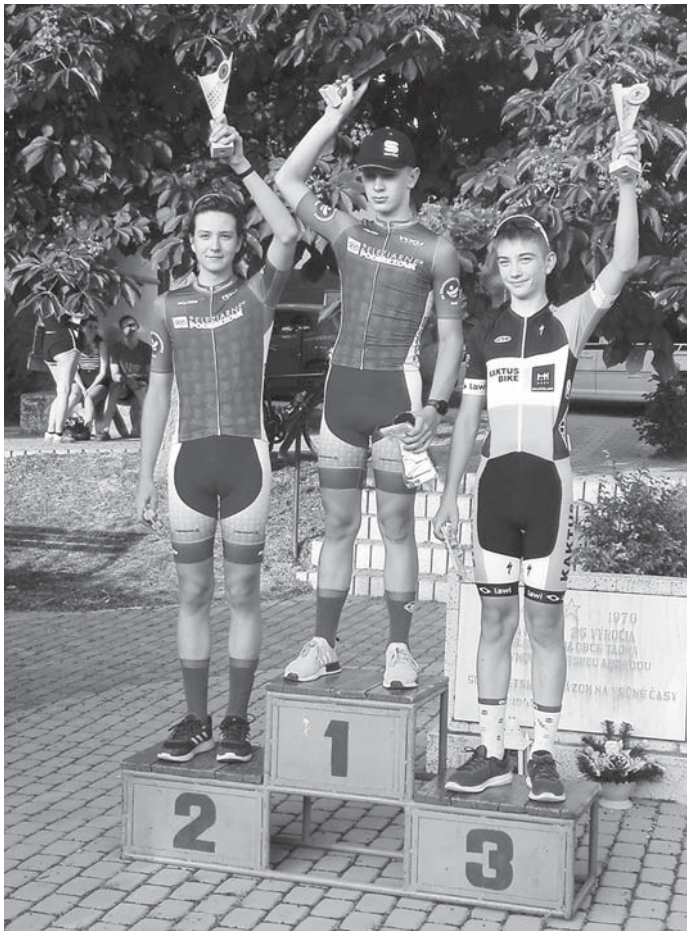
Ktorí cyklisti patria medzi tvoje vzory?

Vo vzoroch mám jasno, určite ma motivujú všetci mladí, ktorí sa dokážu presadiť a porážať starších pretekárov s oveľa bohatšími skúsenosťami. Mojimi najväčšími vzormi sú Marc Hirschi a Mathieu van der Poel, ktorých sledujem najradšej.

Aké sú tvoje ciele do blízkej alebo ďalekej budúcnosti?

K blízkym cieľom patrí stále na sebe pracovať a dostať sa do reprezentácie v cestnej cyklistike. Môj dlhodobý cieľ je dosahovať výborné výsledky v zahraničí, najlepšie na majstrovstvách, či už sveta, alebo Európy, na ceste aj na dráhe. Mojím najväčším snom je dostať sa do akadémie nemeckého tímu Sunweb. To je síce ďaleko, no už terajšie rozhodnutia môžu ovplyvniť, čo bude neskôr.

Ján Turčan ml.

Vyhodnotenie etapových pretekov Regiónom Nitrianskeho kraja, na ktorých Adam v roku 2019 obsadil 2. miesto

Futbalová jeseň 2020

Po anulovaní výsledkov a celej sezóny 2019/2020 z dôvodu koronavírusovej epidémie sa nová sezóna 2020/2021 rozbehla v auguste tohto roku. S prípravou sme začali v júni po uvoľnení opatrení a sprístupnení športových aktivít aj na amatérskej úrovni. V rámci prípravy sme odohrali päť prípravných zápasov a súťaž sme začali 2. augusta doma proti TJ Družstevník Strelníky (1 : 3).

Postupne nasledovali zápasy von s OPL Poniky (3 : 0), doma s OFK Valaská (3 : 1), von s FK Sokol Braväcovo (2 : 1), doma s FK 34 Brusno-Ondrej (1 : 0), von so ŠK Heľpa (2 : 4), doma s Tatranom Čierny Balog (0 : 4), von s TJ Partizán Osrblie (3 : 0), doma s TJ ŠK Hronec (0 : 0) a von s TJ Slovan Beňuš (3 : 0). Po tomto zápase bola súťaž opäť prerušená v dôsledku vyhlásenia núdzového stavu.

Výsledky boli ako na hojdačke, lepšie výkony nášho mužstva striedali tie horšie. Kolísavá bola aj nálada okolo futbalu v Oblastnom futbalovom zväze Banská Bystrica. Už od začiatku panovali pocity neistoty, či sa súťaž pre zhoršujúcu sa pandemickú situáciu vôbec dohrá. Samozrejme, akceptujeme rozhodnutie kompetentných o ukončení športových podujatí, hoci nám všetkým futbal bude chýbať. Veríme, že na jar bude situácia v spoločnosti natoľko zvládnutá, že sa súťaž aj s chýbajúcimi zápasmi z jesene dohrá do konca.

S opätovným nástupom detí do školy sa v septembri rozbehla aj príprava našej prípravky v kategórii U11 (deti do 11 rokov). Chlapci stihli odohrať pár zápasov pod vedením trénera Miroslava Šnírera.

Kontinuita v športovom procese, tréningovom, zápasovom, organizačnom aj manažérskom, je dôležitá. Neustále prerušovanie neprispieva k budovaniu a zlepšovaniu nášho klubu. Na zabezpečenie dlhodobého fungovania a rastu sú potrebné návyky, pravidelnosť a systém – podobne ako v práci. O tomto sa však za posledný rok v našej situácii nedá hovoriť. Je to ďalšia prekážka, ktorú musíme zdolať. My ju zdoláme, aby futbal v Nemeckej mohol naďalej fungovať a dobre fungovať.

Juraj Lokša

Pred zápasom s OFK Valaská v Nemeckej 16. 8. 2020
Horný rad zľava: Jaroslav Klinec (vedúci mužstva), Adam Peťko, Peter Spodniak, Lukáš Turan, Michal Klinčík, Juraj Lokša, Lukáš Kubiš, Jakub Marčok, Patrik Kasaš, Milan Kováč (tréner), Vladimír Vaník (prezident klubu). Dolný rad zľava: Peter Pikula, Marek Kasaš, Tomáš Brna, Martin Púpala, Adam Engler, Róbert Spodniak, Filip Leitner

Dobrovoľný hasičský zbor v Nemeckej

Horehronská hasičská liga

V poradí 7. ročník Horehronskej hasičskej ligy začal trošku netradične. Prvé kolo sa podarilo uskutočniť až 1. augusta vo Valaskej. Napriek tomu, že to bola prvá súťaž po dlhšej prestávke, všetkým družstvám sa darilo veľmi dobre.

V ženskej kategórii súťažili počas celej sezóny len dve družstvá, a to OZ Hasiči ROLTA a OZ Hasič Polomka. V mužskej kategórii súťažilo 6 družstiev: dobrovoľné hasičské zbory (DHZ) Valaská, Nemecká, Závadka nad Hronom, družstvá A a B z DHZ Chyžné a OZ Hasič Polomka. Náš hasičský zbor sa v prvom kole umiestnil na štvrtom mieste s časom 26,34 s.

Druhé kolo sa konalo 15. augusta na futbalovom ihrisku v Nemeckej. Bolo spojené s hasičskou súťažou Memoriál Pavla Kobzoša. Naši muži pre menej vydarený útok skončili na 6. priečke s časom 45,16 s. Piate miesto obsadili mladí chlapci DHZ Závadka nad Hronom s časom 27,63 s. Štvrtá priečka patrila B družstvu z Chyžného, ktoré dosiahlo čas 21,01 s. Hneď pred ním na tretej priečke skončili ich krajania z družstva A s lepším časom 16,60 s. Na striebornej priečke skončili muži

DHZ Valaská s časom 15,33 s, ktorých o pár stotín predbehlo družstvo OZ Hasič Polomka. Čas víťazného družstva bol krásnych 15 sekúnd a 17 stotín.

Tretie kolo Horehronskej hasičkej ligy usporiadal chyžniansky DHZ v Chyžnom. Muži DHZ Nemecká skončili na šiestom mieste s časom 28,92 s.

Vo finálovom kole mali pretekári sťažené podmienky. Vzhľadom na aktuálnu pandemickú situáciu sa nebežalo na brezninskom námestí ako zvyčajne. Výbor Horehronskej hasičskej ligy zorganizoval posledné kolo v lyžiarskom stredisku Bučník v Polomke. Náš DHZ získal tretie miesto s časom 25,12 s, ktorý bol jeho najlepší za celú sezónu, a s jedným neplatným pokusom. Tím mužov súťažil v zložení: Mário Leitner, Filip Leitner, Tomáš Marčok, Peter Kobzoš ml., Dominika Kobzošová, Roland Sojak a Ľubomír Šrot, náhradník Patrik Horváth.

Po skončení posledného kola na súťažiacich čakalo celkové vyhodnotenie Horehronskej hasičskej ligy 2020. Na druhom mieste v ženskej kategórii skončili dievčatá OZ Hasiči ROLTA s 54 bodmi. S 58 bodmi sa na prvom mieste umiestnili dievčatá OZ Hasič Polomka. V mužskej kategórii skončilo na piatom mieste družstvo zo Závadky nad Hronom so súčtom bodov 30. O štvrté miesto sa podelili dve družstvá s rovnakým počtom bodov 34: Nemecká a Chyžné B. Tretie miesto so súčtom bodov 48 získali muži OZ Hasič Polomka, druhé A družstvo z Chyžného s 50 bodmi. Na najvyšší stupienok sa v tejto sezóne postavilo družstvo DHZ Valaská s najvyšším počtom bodov 56.

Na záver by som chcel organizátorom súťaží srdečne poďakovať za to, že aj napriek aktuálnej nepriaznivej situácii sme sa mohli opäť stretávať a schuti si zasúťažiť. Veľké ďakujem patrí aj spravodlivým rozhodcom a oddaným trénerom jednotlivých družstiev. Napokon chcem poďakovať aj odhodlaným súťažiacim za to, že všetky kolá prebehli bez vážnejších úrazov a konfliktov.

Pavel Marčok, tajomník DHZ Nemecká

Účastníci finálového kola Horehronskej hasičskej ligy v Polomke

Memoriál Pavla Kobzoša

Druhý ročník súťaže pod názvom Memoriál Pavla Kobzoša prebiehal netradične, a to nielen pre zložitú prípravu v súvislosti s epidemiologickou situáciou na Slovensku, ale aj vďaka pripojeniu 2. kola Horehronskej hasičskej ligy.

Súťažilo sa v troch kategóriách: muži, ženy a muži nad 35 rokov. Nás organizátorov trochu mrzí, že sa do súťaže neprihlásilo žiadne družstvo z nášho okrsku. Napriek tomu pevne veríme, že situácia na Slovensku sa v nasledujúcej sezóne zlepší a družstvám nebude nič brániť v účasti.

Výsledné poradie muži:
1. miesto – OZ Hasič Polomka
2. miesto – DHZ Valaská
3. miesto – DHZ Drábsko
4. miesto – DHZ Chyžné A
5. miesto – DHZ Chyžné B
6. miesto – DHZ Závadka nad Hronom
7. miesto – DHZ Nemecká

Výsledné poradie ženy:
1. miesto – OZ Hasiči ROLTA
2. miesto – OZ Hasič Polomka

Výsledné poradie muži nad 35 rokov:
1. miesto – DHZ Nemecká

Putovný pohár Pavla Kobzoša za najlepší požiarny útok získalo OZ Hasič Polomka za požiarny útok s časom 15,17 s. Ďakujem všetkým členom DHZ Nemecká, ktorí pomohli s prípravami súťaže, a v neposlednom rade aj poslancovi obecného zastupiteľstva Jánovi Turčanovi za jeho povzbudivé slová v príhovore.

Pavel Marčok, tajomník DHZ Nemecká

Stručne zo stolnotenisového diania

Začal sa nový súťažný ročník 2020/2021, pre nás už jedenásty v súťažiach Oblastného stolnotenisového zväzu v regióne Banská Bystrica a Brezno. Po dvoch rokoch sme ukončili spoluprácu so Stolnotenisovým oddielom Podbrezová a vraciame sa k starému názvu Stolnotenisový klub ISKRA Dubová. V novom ročníku nás budú reprezentovať dve družstvá: A družstvo bude hrať V. ligu a B družstvo VI. ligu nášho oblastného zväzu. Domáce zápasy budeme pre pretrvávajúce problémy s koronavírusom hrávať v bývalej dolnej škole v Zámostí.

Peter Sojak

Do manželstva vstúpili

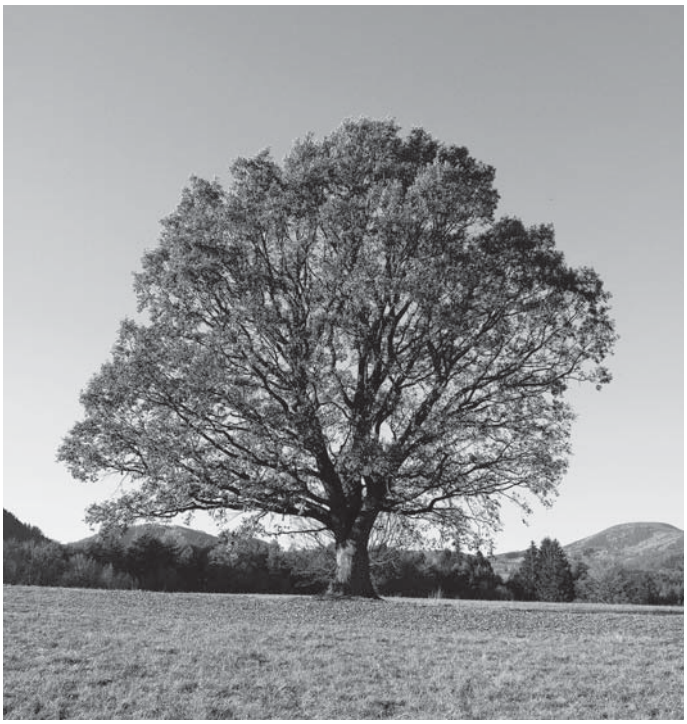
Martin Kupec a Martina Peková
Ján Beňuš a Marta Čavojská
Emil Sedliak a Mgr. Katarína Klincová
Adam Kováč a Monika Chamková
Stanislav Bartoš a Renáta Klibániová

Narodili sa

Laura Banasová (Zámostie)
Martin Smorádek (Nemecká)

Opustili nás

Helena Marčoková z Dubovej (91-ročná)
Ivan Šnírer z Dubovej (59-ročný)
Jaroslav Vološčuk z Nemeckej (72-ročný)
Jozef Záhumenský z Nemeckej (63-ročný)

Dub v Sopotnici
Foto Martin Lokša

Novinky spod Hradiska – štvrťročník pre obyvateľov obce Nemecká. Vydáva Obecný úrad Nemecká, Hronská ul. 37, 976 97 Nemecká, IČO 00313645
Vychádza 4-krát ročne, zaregistrované na MK SR pod číslom EV 5356/16, ISSN 2453-7977, e-mail: novinkyspodhradiska@gmail.com
Šéfredaktor: Martin Lokša, členovia redakčnej rady: Branislav Čižmárik, Zuzana Kováčová Švecová, Zuzana Lokšová, Ján Turčan
Grafické práce a tlač: A grafik, spol. s r. o., reklamná agentúra, Banská Bystrica, Zvolenská cesta 14, www.agrafik.sk